

Stadtbibliothek
und Stadtarchiv Trier

gefördert von der
Deutschen Forschungsgemeinschaft

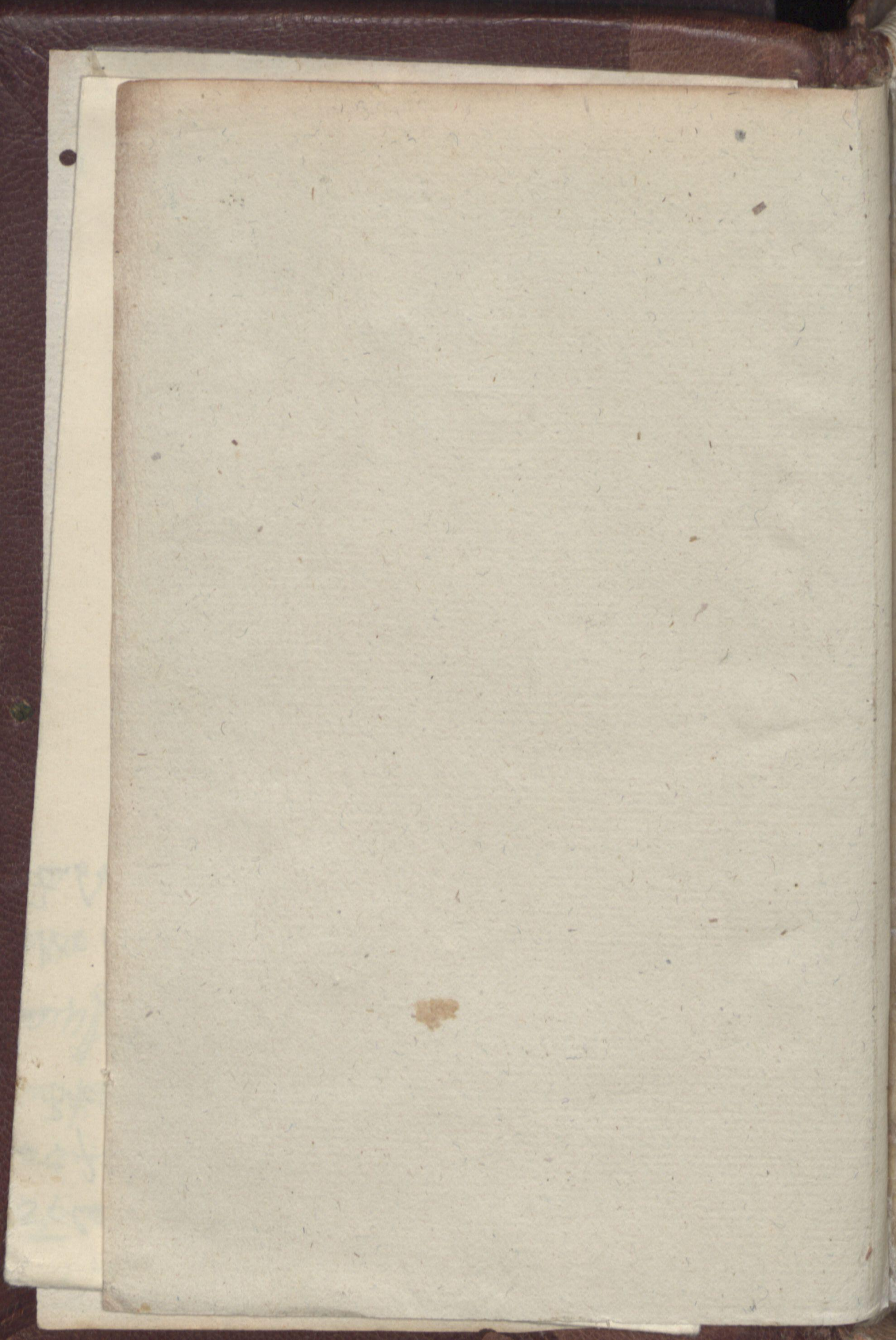
Faint, illegible handwritten text on aged paper with two vertical lines on the right side.

10 97

100

10

1897
7581
18

1

G

REC I omnium pene artium
aut inventores aut scripto-
res. quibus urbana faceta de
veteri utre in novum vas de-
ducta plurima latina tur-
get pagina. ita famiose
editum relinquere. in quo pu-
ra veritas inter omnia testata repi-
atur. si eo lumine quod ab ipsis
sive latina vigilantia eude-
bat curiose investigat. Quorum
nimirum grecorum ex sententia
quod ipsi cum saracenis discepta-
re solent. hoc quod illi officio
commendare in presentis disposui.

Bibl.
Civ.
Trevir.

Stadtbibliothek
Trier.

1897
7581
18

quasi un^o de curiosis cyclicis
collegi. Collegi aut^m hac occa-
sione. Dum frequent^r sara-
cenos monstrū q^oddā macho-
mer horrendū uocis sono
utpote q^o bachanatia colunt.
inuocantes & p^o dō adorantes
audisse. uehementiq; admi-
ratione p^oculsus. antiochi
ā ab hierosolimis in redeun-
do aduenisse. g^oreculū quen-
dā tam latine quā saracene
lingue sciolum sup hui^o mō-
di conueni. & q^od uel unde
illud monstrū oriundū cre-
dere debere. omī q^o poterā
cautela sciscitat^o sum. Hec

2
deerat in ei' p̄mpta loq̄ctas. q̄m
naturale & domesticū in sarace
nos auxerat odiū. Est enī per
na inimicitia int̄ fidei sacra
riū & paganismū. int̄ tem
plū dī & idolū. & q̄ de ancilla.
illū q̄ de libera nat' ē p̄seq̄t.
Q' d' igit' Grecol' magna auidi
tate loquendi suis interī dila
tis negotiis. que mirat' rogaba
studiosus differere ordit' in
hec uerba. Primū o adelfe
oportet te omī absq; ambi
guitate cognoscere. illos q̄
se hoc nomine gloriant'. n̄
uere dici t̄ ee saracenos. Aga
reni enī & sunt. 7 rite dnr.

1. Illud enī si historia ab abrahā
ad nos usq; reuoluat. a nemine
ignorat. Huiusmodi separatio ē
filioꝝ abrahā. scilicet isaac.
q̄ utiq; saraceni eoq̄ de sara
p̄cessit d̄r. a q̄. xii. patriar
che patres filioꝝ israhel iure
pat̄no ⁊ noīe saraceni nemo
q̄ nesciat. Relinqt ḡ q̄m
nulli dubitat. ismahelē filiū
agar agarenū. & ex eo q̄ p̄ces
serint agarenos & eē ⁊ iure
uocari. Non s̄t utiq; illi
de qb; loq; institum⁹. ut
scdm carnē. t̄ scdm sp̄m
filiū libere. s; ancille. Igit̄
in p̄senti sermone quom

3

a me exigis collatione. agere
nos n̄ saracenos eos nominare
satius duco. S; hæc acten̄. dem
ceps de monstro horrendo macho
met q̄d̄ intrōgas absolua. Post
quā glōsa ueneratione dignis
sim̄ hui anthiocene sedis prin
ceps & p̄tho ap̄t̄s petr̄ hanc
oulectā sibi patriā sc̄i sp̄e se
mine ipso semmante abunde
fecundā reliq̄t. & exigente
cōmuni aecclē utilitate q̄ se p̄
tot̄ feruebat. ipse caput eccle
orbis ⁊ urbiū cap̄t atq; domi
nā romā adiens. p̄signatū a
magistro gloriosissimū celo
martyrii tropheū deuexit.

humani generis inimic^o scē fidei
unitati scēq; inuiden^s religioni
Iazania ant^o triticū sparsit. un^o
nessima maloz omiū radix p^odit.
et pullulavit. scilicet heresis
multiformis. tā nefaria. quā
varia. tā maculans. quā macu
losa. Radix una. s; rami innu
merabiles. Vna belua. s; capita
plura. Vnde beat^o paul^o pphe
tans ait. Post discessū meū in
troibū in uos lupi rapaces.
Lupi graues. Inde et in canticis
canticoz p^ocantat^r. Capite in
uulpeculas. q^o de molunt^r ui
neas. Int^o q^os huic^o radice in
numerabiles ramos. int^o in

amici Li Lania. int̄ vulpeculas.
 demolientes. int̄ lupos graues.
 emerfit ante nr̄am memoriā
 in hac ecclā furcū fructū spē
 enecans. erepsit vineā xp̄i demo
 lita vulpecula. apparuit ouile
 om̄i dilaniā lup̄. om̄i atrocita
 te imanoz. noua utpute su
 a heresi armat nestorius here
 ticus. Q̄ si n̄ ult̄ modū. ult̄
 m̄surā. ult̄ id q̄d oportet
 sapere scientiā extendet. si se infra t̄mi
 inuolate & inuolande t̄mi ^{si nū obseruan} de fidei cu
 tau blasphemā n̄ exhibere. ^{neras.}
 nouim̄ q̄ fatem̄. q̄a laudis
 loc̄ n̄ paruus sibi i ecclā pa
 teret. H̄c ū q̄ q̄d pl̄ iusto

uolebat ex malo erat. n̄ lau
di s; errori ei nos inuidere q̄s
q; intellegat. Cui heresis sen
tentia q̄a ratione caret. meli
deputo eā te p̄sus ignorare.
quā inde q̄cquā disputare.
S ope enī c̄tingit id obēe si scit.
qd̄ na obē uerū p̄dest si nescit.
I ḡt̄ q̄ t̄ temporis regende
ecclēe p̄sidebant. postea quā
p̄fatū nestoriū reiecto omni
indumto confesse lupū dep̄
hendebant. & secreto atq;
publice correptū. nequaquā
resipiscere uelle cognoscebat.
huiusmodi m̄brū anathema fie
ri. & ab ecclēe corpore p̄ici

5
cōmuni sententia staturbant.

q̄ppe q̄ corrūpunt mores bono
colloq̄a mala. Uuaq; luorē du
cit ab uua. & grex totū unū sea
bie cadit & porrigine porci.

H abito itaq; consilio. longinq;
nestorius deputat^r exilio. scilicet
cō in partes agarenorū in siluā
densissimā montis libani in
locū horroris & uaste solitu
dinis. in locū q̄ ab hominū
frequentia remotior usus
ē. quatin⁹ ut sol⁹ ad salutis
iter penitentiā ducit⁹ redi
ret. uel solus ibidē deperiret.

I n q̄ nimirū horrifera here
mo cū p̄ aliq̄t annos nil

suū meditan^s latitasse. nullūq;
sue neq̄t̄ie sotiū ut factorē
mānū tēporib; habuisse. ec
ce humani generis inimic^o solū
eū condolens. piturū quē cap
tiuaū. & iniquitatis cōplices. & p
ditionis sue cōsortes. arte q
cunctis insidiat^r parauū. q̄si
assūptis. vii. spiritib; neq̄ori
b^o se. diceret. Reuertar in
domū unde exiui. fiebat nā
q̄ nouissima hoīs illi^o peiora
porib;. Repit ilico aduersa
rues n^r qualis sem^o qd se
minauerat i nestorio. mul
tiplicatū crescere. in multoz
p̄ditione. Quidā ū porca

6
mus cū in eadē silua porcos
pascendo longi aberrassē.
casu. ut qd veri ē maligni
ductu sp̄e ad nestori cellā
deuenit. Sol' utiq' solo rep
to. de p̄sentia gaudebat
alteri'. Cep' porcarū diligen
ter de nestorio sciscitari.
q̄s. ut un' eet. q' ue de causa
in id loci deuenissē. Id' ou
nestori p̄pa dissimulata
culpa ut in talib' solōe su
ā defendendo partē astuta
digressione exposuissē.
porcarū q̄tin' frequenter
ad se uenissē. rogatū di
misit. Id' porcarus mag

no studio se facturū & p
misit. & male uerax adim
pleuit. sicq; breui fotios
reddidit usus & frequentia.
q̄s actiū cōpares fecit neq;
tia. Erat enī porcarū ille
artis neq̄ssime. m̄tis callose.
micrologice uir pitie. dia
bolice alumnū doctrine. ma
gus sup̄ om̄s. quē non
herba nocent. ne uox oc
cultā fefellit. Vide si par
cūuenit pari. cū talis un
git tali. Vide quā facile
in talib; n̄r insidiator q̄d
uoluit fecit. Nā cū cre
bro c̄sedissent. & de mul

7
his utiq; de suis multa sermone
et ulis sent. aduersus nestorū per
cariū p̄mptū et ingenū. adeo docē
le & affectuosū. & totius discipline
admodū capace iuuenē. Id inquam
adūtit. & quā literas a se discere
sūmope hortari cep̄. Placuit iuue
ni affectus & exhortatio nestorū. &
om̄i q̄ poterat uigilantia. assidu
itate literarū exercitiū apparuit.
nec tñ a cura porcorū cessauit.

Mirū p̄sus. per triennū eaten̄ in
lit̄is p̄fec̄. ut n̄ solū magistro in
his q̄ ab eo didicerat n̄ cederet.
uerū p̄ore sua aduentione mul
tomagis augeret errorē. Verū itaq;
nouumq; testam̄tū ita duoz. mis

cuit. & p̄m̄ta ars uiroy. ut q̄d
nestori suo p̄dito intellectui at
tēpare nullaten̄ poterat. porcari
scilicet machometa uel subūendo
t̄ uirta patrie sue perditissimū
ritū interpretando suo sensui uen
dicare. Sic nimirū figm̄tū. iurn
tio. ars. & int̄p̄tatio utriq; alt̄o
roborat̄ errore. Alteri utq; existe
bat mirabilis. ille q̄d usu tenebat.
iste q̄d nouit̄ addiscebat. ille q̄d i
aecclā p̄dē sophisticē c̄tendebat.
iste q̄d nouit̄ diabolice iueni
bat. ille p̄p̄t̄ q̄d deicit̄. iste p̄p̄t̄
q̄d assumit̄. ille q̄ solitarius. i
ste q̄ porcari. ille per heresim.
iste p̄ mathesin. His ḡ moribz.

8
his artibus facile coaluerunt. et sibi
in perpetuum multisque in futurum
nocuere. noui erroris predicato-
res. nequissimi rite iniciatores.
animarum innumerabilium supplan-
tatores. Nam dum nestori sepius ama-
chometa gentis suae fide inquirere-
ret. precepissetque agarenos nec
xpicolos fore nec idolatras. sed quos-
dam ignoto cultu circumductos.
omne quod liberae licitum sibi esti-
mare. omne quod uiderent equum
omne equum semper putare. facile
eos suae doctrine cessuros cogi-
tauit. quos nulli culturae ueritas
solidauit. Nec enim sua fefellit
opinio. huc exilio machometam

sibi solum iungere opere priu
tuncens. discipulum dicitis tandem
compellat amicus. Et res et tem
pus et necessaria admodum rati
o postulare uidentur. quoniam o fili
id quod a me didiceras. tuoque in
genio magna ex parte adauxe
ras. in actu publice administra
tionis proferas. fac quod tibi nomen e
ternum. arripe inter tuos pre
dicationis officium. annuntia
ueritatis uerbum. ignorantes
corrige. quoniam te docente quod
credendum quod uerum agendum sit
cognoscant. te ducente ad
uam redire cogantur. Hic tibi de
est ad hoc exequendum sapientia.

9

n̄ sermo interpretis. n̄ eloq̄tia. n̄
 patris ^{magna} dnḡi. ^{magis} p̄p̄t̄. S̄d̄ & n̄
 q̄ t̄ attributa. Quid̄ si n̄ q̄ t̄ p̄so
 ne grauitas. ut generis dignitas.
 t̄ diuitiarū p̄p̄t̄as. lucesce tuis
 lum̄q; parentib; esto. Nec t̄ abert
 q̄c̄qd̄ nr̄a ars & fauor poterit. Cui
 machometa gr̄as inq̄t pat̄ tue pi
 e deuotioni & i p̄sen̄ refero. & i
 futurū referre nulla m̄ aboleur
 rit etas. q̄ tale m̄ nom̄ adoptas.
 S; nosti qz sup̄bia hominū tales q̄
 us ego sū audire dedignar̄t. & ex
 traneoz̄ doctrina maiori auctori
 tate q̄m domesticoz̄ sepe audit̄.
 Didici enī in scola tua. qz nemo
 p̄p̄ha accept̄ ē in patria sua. He

me q̄ meos me docente suscipere
tū supbia. tū q̄ inuidia. Graus
q̄dem ē qd̄ m̄ imponis. quā ego so
lus portare p̄uata. Ergo qd̄ beni
gne i gentē meā excogitasti. ipse
suscipe. ipse inchoa. ipse manū
mitte. p̄dicare incipe. docere sata
ge. in te doctrine ḡuitas. p̄sone
dignitas. docentis auctoritas. tibi
q̄cqd̄ dixeris creditur. tuis uerbi
fides adhibet̄. Tibi itaq; pat̄ tibi
digni. qd̄ m̄ optas nom̄ accresce.
Uerutām me quantū in me. deuo
tissimo utere nuntio ⁊ adiutore.
S̄ po. q̄ppe. qz̄ p̄ximis circūq; ci
uitatib; meo instinctu. meis mo
nitis. talisq; uiri fama n̄ nullos

10
tua ad doctrinā audiendā condu
xero. Nec ignoro qđ p̄qm te au
dierint. signū a te req̄rent. si
ne qđ n̄ facile p̄ te c̄uertent. hoc
ḡ om̄i cautela p̄uideat. ne qđ
apud te incautū ab illi' rapiat.
Binos qm̄ maximos potō utres
p̄parabo. qđ p̄die qm̄ ad te t̄be
conueniant aq̄ repleti. in secre
tiori parte cellule tue t̄re īfo
diant. q̄tm̄ cū turbe te p̄ tri
duū audientes siti uexant. die
tercia per te q̄si uirtute d̄ire
ficiant. Hoc enī signo. tue do
ctrine auctoritas magna ex par
te roborata p̄cedat. Placuit e
nī tū nestorio h̄ce c̄sili argu

nitosa inuentio. Placuit in qua.
utq; festinanti his opera dare.
machometā hortat. Hec morā
egit machometā. ē enī spē q̄
agebat sine mora & requie.
Porro ciuitates & loca circūq; q;
uicina adiens. multo inde al
loq̄t. & suscitāt uirō mixte
etatis. memorat se inuenisse
homine sc̄m. salutē eorū de ce
lo missū. eosq; q̄tin' secū eū
ad uidendū & audiendū p̄ge
rent. arte omī q̄ nouerat p̄
suasit. Q̄d & factū ē. Exci
tati nāq; fama tanti uiri. aliū
humana curiositate. aliū spē
si dixerī mutandē ī melius

conversationis. alii quibus mobilitate
 te animi. plures novarum rerum
 cupidi. ad cellula nesto
 ri. noua doctrina. nouo cultu.
 nouo ritu. & tam pro quam nouo
 pitum. O quam festinat parsio.
 o quam ceco pede currit ad picu
 lu. o quam tortuosi pretendunt
 laquei. o quam in profunda cadit
 fovea. o duplici. o multiplici.
 o si errore decepta gentilitas.
 Q pitura ruis. q cec te rapit er
 ror. Cladib; acta tuis. q pita
 ruis. Hescis qu nouissima tua
 erit peiora porib;. Ppende
 qd & qntu debes cui. q hoc
 te beavit. Tandem g puentu

ad cellula nestoru. Vbi cu gau
dio leticiaq; susceperunt. p tres
continuos dies ad doctrina nestoru
a mane usq; ad vespera impu
tate debant. Nec deerat versut
artifex. q qd foris audierat. int
i cordib; eor plantare satagebat.
Vt ista e g illis nestoru doctrina ad
modum dulcis. & oi auctoritate
roborata. & adeo saluti eor pficua
ut foret p oib; magno affectu
exposcenda. Tertia itaq; die de
ficiente qm secum adtulerat domi
uictu. & maxime eo urente si
ti. erat eni loc' ille desert' & arid'.
clamare cepunt ad nestoru
u. qm inuocato do suo aqm

eis bibendum quibere. Quod dicitur
 P. misit. ille serm. crastinum eis aquam
 abundantem daturum. P. una die
 ac nocte deo sup hoc ait supplican-
 dum. Nimirum sitientes unx ad
 die usq; expectantes. sumo dilu-
 culo ad cellam uenere aquam postu-
 lantes. Simulata ille int' q'si de
 oratione nup. leuaret fatigati-
 one. acceptis p fenestram uasis
 singulorum. de utrib' q's ad hoc ab-
 scondat. aquam ad sufficientiam
 cunctis latentem ppararat. Quam
 utiq; illi diuinit' datam creden-
 tes. tam p scuario qm p siti a-
 uide letantq; potabant. ha-
 bebant deniq; signum illud fur

tuū & magna admiratione.
deo amantibusque doctrinā firmā
manū. O iterū iterūq; omni
caligine ceciorū gentilitas. quē
ta concita mente furtiuo signo
credebas. Cur nō saltim aptum
& detectū poscebas. Certe
certe nō furti s; palā moysi
uirga fontē de petra eiecit.
sicq; sitientib; ministravit.
H empe q̄ lucē fugiunt. tene
brarū ee opa q̄s dubitē.
D ecepta uō pdita hoc m̄ miser
rima t̄ba huic cultui in
ciata s; nō integre adhuc de
dita redeundi ad sua licētiā
a nestorio postulāū. In cui

ardientia. talib; alloq; mo m
tis machometi magistru. hoc
q ad te cflurbant longe pat
ab hinc distat habitatio. utpote
triū aut amplū dierū spatio. 7
ē uia laboriosa. tū deserti dif
ficultate. tū ē loci ariditate.

Holi g; eos ultra ad te usq; uenen
di labore uexare. m si placet i
pone. q; tuā tua ad illos p; hac fun
gar legatione. Hec onerosū duco
tuo parere impio. tū q; tuus
me t; ligasti beneficiis. tū q; q; q;
qd illis euenerit m; euenisse uolo.
quicqd; credidit credā. qcqd; co
buerit colā. Restat g;. ut qui
sua depositū noua st; dūnatione

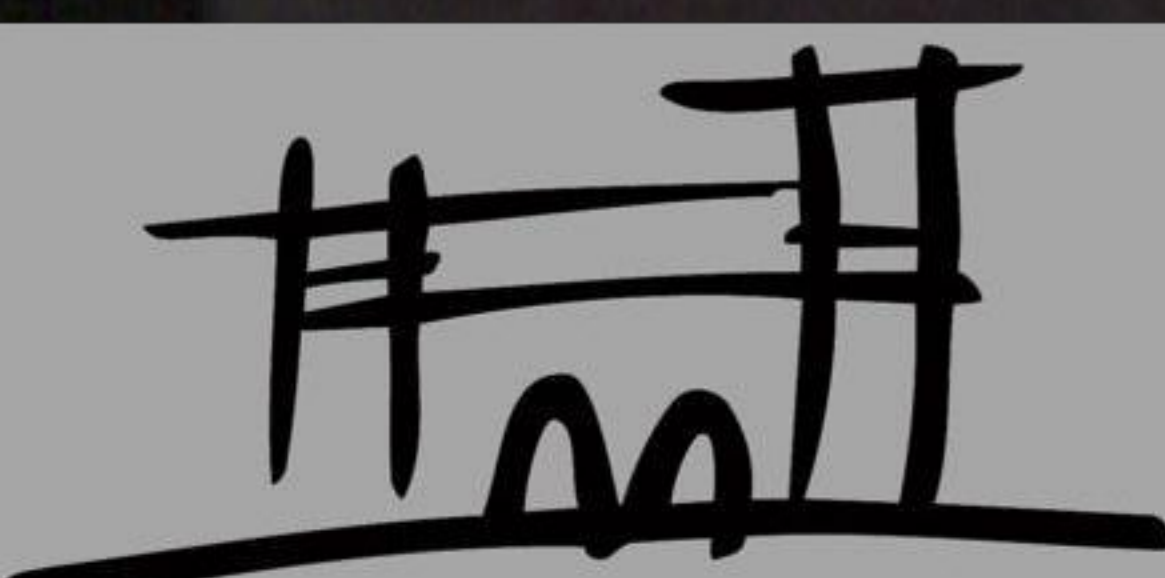

nonoq; p̄m̄ uicandi. maiori ad
hoc q̄ humana instituant aucto
ritate. Supplicat q̄ dō tuo. q̄m
fides q̄m ubi ap̄ nos astruis hu
manis. suo nutu. suis signis. ce
lit̄ usq; ad nos scripta p̄ueniat.
H̄ eq; enī moysi dicenti. s; ut̄is di
gitto dī scriptis p̄plus hebreorū
corda p̄buit. H̄ is om̄s assensere
dictis tā nestori q̄m t̄ba q̄ cūe
nerat. dicens auoq; se nosse pa
trie culture renuntiare. & no
ue legi adherere. n̄ ea q̄m ma
chometa dix̄ auctoritate. H̄ is
uerb̄. hoc c̄sensu. sua q̄sq; re
uisit. sol' cū solo tantū macho
meta remansit. nestorio. n̄ m̄sci.

14
H' abunt enim ad hoc n̄ deferunt se
magistrū. q̄ arte suo satisfacere
cōsilio. habeo inq̄t o nestori pat̄
habeo cōsiliū satis ad inchoata put
m̄ usū ē utile necessariū ⁊ p̄ba
bile. qd̄ tuę p̄ferā electioni. Sit
labor & cautio tua immo te
cū si iusseris mea citi quā potis
qd̄ agendū. qd̄ utandū. porro
p̄ oīa q̄lit̄ uiuendū. q̄lit̄ sit
credendū. qd̄ ut adorandū. nom̄
nati & discrete p̄figere. & dige
sto ordine carte īscribere. Quā
scriptam cornib; illigabi utu
le. q̄ biduo ut n̄ bibat īcludat̄.
& tertia die emittat̄. uidebis
deinceps qd̄ sequitur. Id̄ dū ne

storia placuisse. present enim
erat arte quam ille exco-
gitauerat parere consilia
o ei non distulit. arreptaque
enim carta preclarissimi iuuen-
ni norma presentis et futuris
agarenis quam hactenus seruauit.
nestori et machom in comu-
ne scripturam. Quod iste non
poterat per heresim. ille ad-
ice per mathesim. Postquam ergo
duorum artibus perfecta in unum
describunt peruersa precepta
dies et loca astu prouidentur. quod
machometa apud suos le-
gatione magistrum fungere
v. Prouidentur inquam euen-

tu loc^o pene un^o itine
 re diei distan^o a cella ne
 stori. ubi erat fons lu
 cid^o turb^o ofluenti adeo
 necessari^o. ⁊ pascuis pecc^o
 uberrim^o. Quid plura.
 Venit dies ab utrisq; astitu
 ta. ruit obviam machome
 re agarenor^o t^oba. qd uel
 de magistro ut p^ose refer
 re audita. Cumq; mul
 tis sermonib^o ille die p^o
 herce. n^o nullis ambagib^o
 turbam detineret. ecce so
 le iam a centro ad nonam u
 gente. utulam a nestorio
 emissam p^ocul accurrentem

adeo sitibunda nouerat e
ni ibi fontē aspexere. Vñq;
stupefacti staret om̄s. sol^o
machometa. sciebat q̄ppe
qd erat. itrepid^o stetit. at
q̄ suo cōpellat amicos. Ec
ce qd cupiūm̄ iā tenem^o.
qd expectaūm̄ iā uidem^o.
ablat^o i totū dubitationis
loc^o. Vitula qm̄ accēren
tē cernit. nuntia dī uen^o.
scripta q̄b; uiuam^o corni
b^o gerit. & uelocitas cur
rentis. magna nob^o innu
it uoluntatē mittētis.
D ū hec & itidē talia loq̄
ret q̄b^o stulta illoꝝ cor

16
da ad hoc qd uoluit reddet
attenta & beniuola. facile e
ni uli psuadebat. ia sup fon
te uenerat utula. & siti
cui impetu ferebat satisfi
tiens. ripe genib' incubebat.
& p'specta cornuū insolita
spetie sub unda. ad singlo
tact' reformidat. Magno
itaq; conamine circūdatā
cōphendit utulā. magna
q; reuerentia abreptam
a cornib; scriptam legē
tes. & que i ea habebant
sibi p'pa ueneratione ser
uanda ponētes utpote
celit' missa. nullāq; ult'

sup hac doctrina dubita
tione habuerit. Verū
machometa clar' apd' illō
habebat' y magn'. s; mul
to clarior maiorq; ne
stori'. Unde plures ex a
garenis ad eū cōfluerē.
eiq; magistratuū ad here
re cepunt. Miscebāt se
utiq; ad hoc malū malorū
omniū germina. iuidia
set & supbia. Cep' nā
q; machom' fame nesto
ri iudere. sibiq; soli
id nom' magistrū optau'
y honorē. Ad qd' tali
arte puentū ē. Qua

17
dā itaq; nocte dū nesto
riⁿ discipuli somno uno
q; sepulti iacerent. mach^o
tacite surrex̄. cūtrū e
uagina dormienti^s cui^{dā}
condiscipli eripuit. ma
gistrū occidit. cūtellū i
uaginā unde eripuit cru
entū recēdit. sicq; cubitū
prex̄. Cūq; facto mane
tanti facinori^s auctor cau
te p̄q̄rit^v machometa e
dicente & cōsilante req̄
sitū ē int̄ om̄s. & ap̄ qm
ferrū reptū ē cruentū.
suspens^v laq̄o licet̄ ino
cen^v uitā finitū. Cligit^v

itaq; machometa a discipulis
i locu nestoru. & qd optave
rat fama q erat p us duoz
i machometā puen solū.
S tatuit q̄ ille q̄si p̄lege.
q̄tin nemo ex agarenis
uino utat. q̄ p ebrietatē
talia i nestoriū p̄pet̄ta
s̄t. Fecerat aū hoc. ut
suā eo maḡ dissimular̄
culpā. Tam̄ hacten̄ ea
lex ap̄d illos seruat̄. H̄ lō
ge p̄ morit̄ rex agarenor̄
de babilonia. & q̄ fili si
bi n̄ erat. uxorē regni
dimisit heredē. Nec mora
suscitat̄ machometa spū

18
q̄ tot' agebat. spū m̄qm̄ c̄
fusionis & sup̄bie. q̄lit re
gine conubio simulq; re
gno potiret. p̄pe ofis arti
cogitare cep̄. Repit q̄ ne
que sue adiutorem quen
dā. quē caute q̄d loq̄ret
īstructū. ad regine direx̄
colloq̄ū. Qui cū secreta
regine allocutione fungi
p̄mitteret. diu inq̄t o regi
na uisionē q̄ uiderā ad
te p̄ferre neglexerā. T
tio aū duri admonit'. q̄
uiderā queq; audieram
reticere tibi n̄ audeo. s;
tu ut me placant̄ audias

exopto. Hū t̄ q̄c̄q̄. attulit
fama sup̄ q̄dā machometa.
cuī meritis & labore noua
& p̄cipua nr̄e genti illata
ē secta. & em̄ p̄ illū mul
ti de nr̄is abierunt. h̄c
indelicæ celit̄ iussa es ha
bere maritū. regniq; c̄sor
tē. Ex q̄ & iā filium unū
sō orbi imp̄atū habebis.

Talib; acceptis p̄mū regina
obstupuit. dubitaū enim
si uera referre. Tandē
sic ē animū mulieris i ut̄m
q; partē facili. audierā
inqt de hoc machom̄. s;
q; seq̄strat̄ ab hoīb' in sō

19
litudine. suo nescio cui ig-
noto dō cep̄ uacare. haud
certa scisto an de talib;
ult̄ uelit curare. simulq;
ut ī p̄sentia ei duceret̄ p̄
cep̄. Q̄ cū ille p̄uenisset.
& regina sermonē cū eo
sup̄ coniugio habuisset. no-
ui inq̄t uersipellis ille
te m̄ celit̄ destinata ux-
ore. s; n̄ spe plus p̄misit.
uelle si fas eēt destinati
reluctari. Verū q̄d futū
ē q̄ resistere tēptat. q̄n
fiat. penit̄ errat. hac arte
regia potit̄ uxore. regio
iq; sublimat̄ honore. sc̄

ut tanto grauior ei fieret
casus. quanto altior erat quam as-
cendat gradus. Per quam in
regno satis euoluit. per di-
ctam sectam artibus; auxilium et
euexit. omnesque in regno su-
o ea colere. quos sponte non
poterat in coegit. fit ita
que tunc inter suos tam mirabitur.
ut illum pro deo invocare pla-
cuerit. Tantum enim mathe-
sis sua ualebat. Ad ultimum
cum iam nequiam suam terra di-
uitius sustinere minime ua-
leret. supplantatorum anima-
rum cui semper seruum congru-
um uite sue exitum finemque

20
sibi edignū p̄uidit. Hā p̄
ea quā uis : p̄petuū sibi
fecisse nom̄ eo q̄d uniuersū
regnū ad suū flectebat er
rorē. cū die q̄dā uenatū
ī siluā p̄geret. & a suis for
te aberrasset. repente in
porcorū gregē incidebat.
a quib; m̄bratim discerptus
atq; penit̄ c̄supt̄ ē. na ū
nihil ex eo p̄ter dextrū bra
chiū remaneret. Vñ p̄ uni
uersos agarenos decretum ē.
ut ex illo nemo deinceps
in p̄petuū porcis utat̄. q̄
lex ap̄ illos hacten̄ inte
gerissima seruat̄. eo q̄d rex

illoꝝ ipse doctor ⁊ pphœa
eoꝝ a porcis osunebat. ⁊
merito porcis rex ctinge
bat edendis. pascere q̄ por
cos iuuenis p̄ sepe solebat.
Iste ē machom̄. q̄ ab agare
nis doctor honorat. rex at
q; pphœa uocat. et ut d̄s
adorat. Hec de nestorio. a
garenis. mach. p̄ ut grec̄
m̄ retulit dixisse sufficiat.
V̄erū q̄s̄q̄s ista falsa putau
erit. m̄ cesset exprare.
cū uerū debeat ut sue ig
noratię. ut grec̄oꝝ iuenti
oni id imputare. Ex l̄t
A B A D e Lpho cōpos.

Stadtbibliothek

1111

~~INCIPIT VITA ALEXANDRI.~~

Egypti sapientes sati genere di
 uino p̄mi ferunt. p̄mensiq;
 sunt tram ingenti puicata,
 ambitū celi stellarū numero
 assecuti. Quō omiū neetanab
 prudentissimū fuisse cōpbat.
 Quippe qd̄ alii armis. ille ore
 potuisse conuincit. Deniq; mun
 dialia elem̄ta ei parebant adeo.
 ut si metus bellie illi immine
 ret. n̄ exercitū. n̄ machinam
 ta martia mouere. Quin po
 tius ingress^{us} aule regie secre
 ta. ibi se solitariū abdebat. in
 uicta secū pelui. Quā dū ex
 fonte liq̄dissimo ipleret. ex cera

Stadtbibliothek

imitabat nauigij similitudinē.
effigiesq; hominū ibi colloca-
bat. Quae omnia cū supna re-
cepissent. mox moueri ac ui-
uere uidebant. Adhibebat ē
uirgulā ex ligno hebeni. & p-
untamina loquebat q̄b; uoca-
ret deos supos inferosq;. sicq;
laborabat pelui nauiculā sub-
mergi. Ex q̄ fiebat. ut simul
cū submersione illi cerac &
cereis infessorib;. & iā oēs hostes
si q̄ ad eē p̄nuntiabant. pelago
mergerent. Itaq; multo tem-
p̄i regno ac securitate potit ē.
Quodam ḡ tēp̄i nuntiātū est
et multas aduers' eū gentes

una inspiratione atq; eadē uolun-
 tate surrexisse. Scilicet indos.
 arabes. fenicesq; parthos & assy-
 rios. necn̄ & sestas. alanos. osido-
 racuntas. seres. atq; caucones hi-
 beros. agriofagos. eunomitas. &
 quęcūq; sūt orientis barbare gēs.
 Quib; ille auditis. plausū dans ma-
 nib; magno risu dissolut' ē. Igit'
 ad cōsuetę artis cōfugit peritiā.
 & more solito adhibuit sibi
 peluē. atq; omā alia instrumta.
 Quib; intellexē se vincendū
 atq; ab hostib; capiendū. n̄
 fugę cōsulorę. Mox autē ra-
 so capite ⁊ barba. collectisq;
 oib; queq; sibi erant p̄cio

farū opū. appulit macedonie. lōi
q; amict^o ueste linea. astrologū
q; se p^oress^o. uim p^orie sue cū ma
gna admiratione cōmēdabat. G
nestanab^o iā longē celebratio^o
apud macedones erat. A deo ū
ē fama illi nec olimpiadā q
dē reginā latet. Cū ū philipp^o
tē bello aberat. Cepitq; regi
na consulere p^oitiā uiri. Q^o ut
ad eam ingress^o est. n̄ eā do
mine appellatione uenerari
dignat^o ē. q^o se q^ondā domi
nū fuisse meminisse. Mox
q; illius pulchritudinē ad
mirat^o. amore illi capt^o est.
Cū g^o iuss^o sedisse. ait regi

23
na ad eū. Tu ne es inquit neetana
bus ille matheseos sciens. Die
g. quana peritia usus adeo veri
amicus eius. Ad id respondit. Mul
tifida quidem est o regina hec ma
uaticinandi scientia. Neq; est in
tempore uno omniu meminisse. Na
& interpretes somniorum & astrici.
quibus omnis diuinandi ratio refe
ratur. multaq; preter hec sunt quibus
ut ad prescientias solemus. His
dictis. cum acrius in uultu regine
intueretur. olympias ait. Quid de
figeris o propheta ubi me intue
ris. At ille. Recordor inquit
oculi tui quod apud egyptum a di
is acceperam. quod oporteret me

regine uera p̄dicere. Quare c̄sule
sup his q̄cupis. & cū uerbo p̄mit
tabulas. quas hui' p̄tie docti pena
cē noīant. Auro enī & ebore uari
atū p̄tū cū sui op̄is admiratione
c̄tenderat. Tū p̄mit & septē stel
las. & horoscopū parit. Quib; sin
gulis sui metalli sp̄ties inciat. Io
uē q̄ppe uiseres auro lapide nun
cupatū. Solē cristallo. lunā ada
mante. Martē dici sub lapide emā
tite. Mercuriū smaragdo. Ven' aū
saphirina erat. Saturnus in ophite.
A t ū horoscop' ligdin' erat. Ex inde
horoscopus imitans stellay mirabi
lē uarietate & p̄pi' sessitans. o in
q̄t tu intuerē queso meā & phi

lippi egruentia. Nam multa fama
 est. quia si ex hoste rediens affuerit.
 abiecta me uelit in alteram trans
 migrare. Quin nec tanab' statim
 suam adhibere constellationem. explo
 ratur' ea que regina petuerat.
 Q' facto ait. H' uana ista inquit ad te
 fama puenit. si enim uera est. Ego
 enim ac si ppheta ex egypto opitu
 labor. ne quid de diuortio formi
 daueris. Nam fatale t' est secundum quod
 perspexim' misceri te deo. genui
 raq; filium ultorem omnium si que
 in te philipp' audebit. Tum illa
 & cum inquit ad thorum debere.

Respondit. Ammoni deo libie.

Quare paraueris te ueli. ut fe

mine moſ e. & regine. decora ad
huiſmodi nuptias. Videbis ante &
ſomniū. & i ſomnio nuptias tibi
cū dō futuras ee. At illa. Hoc
inqt ſomniū ſi ſomniabo. iā n̄ ſ
mago utar. Te enī uero honore
dī uenerabor. Egreſſ⁹ inde ne
ſtanabus. herbas queritat. ad
ſomniarū imperia neceſſarias. Qu
b; carptis. atq; in ſucū preſſis.
effigiat ex cera corpū ſcūlū fe
mine. eiq; regine nom̄ aſſeri
bens lectū ei fabricaū. cui illa
effigies ſupponit. iuxtaq; lu
cernis accenſis ſucū herbarū
potentiū ſupfundit. carm̄q;
indicit efficac⁹ ⁊ ſecretū. Quo

effectū est. ut quicquid ille simulamini
 cerro loquebat. id omne fieri sibi
 regina per somnium sit opinata. Vidit
 enim se in complexibus dei. et pro complexu
 ut audierat sibi ipsum loquentem. se
 tam se et uteri gravem gemituramque fi-
 lium iudicem. Morque dehinc illa
 surgens e lectulo. hominem ad se vo-
 cat. atque somnium retulit visionem.
 Cui ille. Hoc inquit o regina som-
 nium est. verum eius effectus cito subse-
 quetur. Quapropter secum cubiculum
 tuum secreto mihi lectulum parari iu-
 beto. ut si forte aliquis tibi met
 repentinus ingruerit. possis
 tibi spes esse subsidii. Misit re-
 gina. et vicinum cubiculo suo

secessū mago tribuit. pollicens
honores multos. si concepta sit
potita. Tunc mag^o p̄cursor t̄ in
q̄t d̄s ipse aderit. Hā sedenti su
p̄ueniē draco reptabund^o. Tu
ū eo uiso. om̄s q̄ adert̄ egredi iu
beto. & cū lecto te collocaueris.
explora uultū illū q̄m iā in sō
no p̄uidisti. si uerit. In seq̄nti
ḡ die. loc^o destināt mago. Isq; p̄
uidit ex arte uell' arietis mollissi
mū. simul cū cornib; & sceptrū.
& amictū candidū. Effecitq; ex
scientia reliquū corp^o ueluti dra
conē uespe aduentantē ad femi
nā. Quo illa uiso. cunctos e
gredi iussit. deditq; sese lectu

26
lo. & opto capite solo oculo ad
supientū dei opinati curiose in
tendebat. At ille sceptro depo
sito. c̄scensoq; lecto nuptias agit.
exinde manu supiecta utō ait.
G audeo mulier te gūidā ex me
filiūq; paritā q̄ unūsi orbis
dominio potiat. Receptoq; scep
tro exiit. Mane aut̄ facto mu
lier alacrior. cubiculū nectanabi
irrupto. Isq; somno excit. ut
nescius. rei causā querit aduent.
T ū illa. facta inq̄t s̄t om̄a que
pmiserat. & ille in hoc se gaudē
respondit. Rurs' mulier. Ergo
ne ultra adesse dignabit. Nā
ē m̄ ad tales nuptias amor. Tū

mag^o. Audi inq^t o regina. Et uⁱ
di minister ego su^m. Et tu cu^m uo
lueris talis mariti euentu^m. dicito
mⁱ. Atq^{ue}; ego p^{ro}curabo. q^{uod} ad te se
pi^{us} ueniat. At illa mox clauel
cubiculi mago dari iubet. Ex q^{uod}
p^{ro}mp^{er}tior illis erat in id q^{uod} cupi
erat^{ur} comeatus. S^{ed}; alio ia^m crescen
te. Quid na^m inq^t o p^{ro}pheta fice.
q^{uod} ut ne facto op^{er}e est. Si adue
niens philipp^{us} cu^m isto me onere
deprehendat. Ne metueris. respon
dit ille. S^{ed}; nestanab^{us} accipit^{ur} si
bi factu^m parat. eu^mq^{ue}; monet ire
ad philippu^m. Cui per nocte^m in
s^{on}io assistens. iussis mandatis
instrux^{it}. Excitat^{ur} aut^{em} philipp^{us}.

27
ueluti alarū plausu. aduocans som-
norum interpretem ait. Vidi p̄ q̄etē
om̄ quendā formosū. & canitie ca-
pitis cesariatū. arictisq; cornib; in-
signitū supuenisse olimpiadi cō-
iugi mee. seseq; illi nuptiis mas-
cuisse. Quib; pactis. hec & uerba
addiderat. Excepisti ex meo mu-
lier filiū undicē. Tunc mulie-
ris uirginal cōtegere biblo ac cō-
signare anulo auro. Cui inscul-
pta erat solis effigies & leonis ha-
stili subiecto. Que cū uidissē. ac-
cipit supueniē. plausu alarū me
excitare uidebat. Quid ḡ id ē qd
portendit. Tū interpret. O phi-
lippe. uerū istud ē. Nā qd signa

ri uirginal femine uidisti. fide rei
uise testat. Unde p̄noſti. q̄d illa c̄ce
perit. Hemo uas uacuū c̄ſignat. Biblio
q̄ppe. cū biblus nulli gentiū n̄ mā
tellure gignat. Egiptū ḡ ſem̄ ē. q̄
cept̄ est. n̄ tm̄ humile. ſ; p̄clarū. pp̄
anuli auri uſione. Q̄ metallo nihil p̄
cioſi ſem̄. S; qm̄ ſignaculū q̄ ſolis
forma uſebat. ſub̄ leonis caput haſti
li ſubiecto. uſ ipſe q̄ naſcet̄ uſq; ī orien
tis p̄ueniæ poſſeſſione. om̄a auden
que natura leonis ē. uſq; id faciæ. at
q; haſta om̄a ſubiugabit. Q̄ qm̄ d̄m̄
capite arietino teſtaris eundēq; ca
nū. d̄s ē libie ammon noie. Quā
int̄p̄tationē n̄ eq̄ aīo philipp̄ accep̄.
Eſtinata ḡ re bellica. macedonia re

28

..Tandē adueniens.
pedat. cū regina sibi occurfare diffi-
dentiū intueret. astu dissimulan in-
signationē ait. Ne qdē clā res gesta
n̄ est. Scio tam. te nunq. alicui po-
pularis amore seruisse. Enī ū di decy
pulcherrimi. Atq; his dictis. animū
mulieris instaurauerat. Interī age-
bat philipp⁹ cū muliere cūugalit̄.
Hecstanab⁹ ū p̄sens. s; iuis⁹ agebat. nec
uideri se ex arte magica cesserat.
Deniq; int̄fuit aliquando cū philippo
effervescenti & cūgē acruis incre-
panti. qd̄ ille cept⁹ n̄ ex dō foret.
hac tm̄ nectanab⁹ aurib. hausit. Dū
gō conuiuū celebre ac regū parare
t̄ ob reuisionē philippi. nec tam ipse
frontē in leticiā explicaret. statū se

reficit neclanab. & reformat in
draconē. tricliniūq; penetrat rep
tabund' specie spectabilis. tū ma
iestate totū corporis. tū & sibiloy
acumine adeo tribu. ut funda
mēta ac parietes dom' quati uide
rent'. Ceteris ḡ terrore cūssis.
olimpias q' fidē facerē diuino
numini. manū p'tendit ad bestia.
A t ū draco caput in sinū mulieri
clementius extendit. & omē agm
in sperā mansuetius collegit. &
p'mptū os mulieri porrex'. Sicq;
dehinc uertit se in aqlā. & uo
latu discessit. Tē ex admiratio
ne philipp' exhilarat'. o cūx
ait patuit uero argumētū diuin

29
circa te uult. Vidim⁹ enī dīm auxili
antē tibi. licet q̄s n̄ ē nesciā. q̄p
pe uel iouē ex aq̄la t̄amone ex
dracone. Ad hec mulier. Ammo
nē se q̄dē p̄fess⁹ ē. ubi dominū
uise. Dū ḡ philipp⁹ in q̄dā re
gione sederet ubi aues plurime
circūerant. intent⁹ q; agendis re
b; animū occupasset. repente
gallina in sinū ei⁹ sup̄siliens cōfi
densq; enixa ē ouū. S; ouū illud
sinu euolutū humi cōreput.
Cui testula dissultate. uis⁹ de
ea dracuncul⁹ exisse. Isq; circū
cursum atq; ambien⁹ testulā. dū
rurs⁹ eo un̄ exierat intrare uellat.
morte p̄uent⁹ ē. Rex ḡ antiphon

te q̄ coniector id temporis egre-
gius habebat accersiri iube. sup-
re uisa sciscitans illū. At ille p-
cunctat̄ respondit. filiū ei nasci-
tūm q̄ omnē mundū obire. om-
nēq; sue ditioni subiugaret. hō
q̄q; anteqm̄ i patriā de q̄ exierat
redeat. occasu celeri p̄iturū. Draco
q̄ppe. regale ē aīa. Quū mun-
dialis ē forma. Ex q̄ cū draco
erupisse uideat̄. p̄ omēm hui-
rotunditatis ambitū circūisse.
atq; ingredi eo un̄ ortū habue-
rat cupuisse. mortuusq; p̄p̄t̄
id p̄uenire. Cuncta hec q̄ p̄di-
cta s̄ portendisse liquet. Appe-
tente aū iā paritudinis tēp̄. oīe

30
derat olympias oneri partē leuan
do. & assistens nectanabō inspectān
q; celites curs⁹ mot⁹q; astroꝝ. ma
ne inq̄t queso mi mulier. & uī par
titudinis uince. Quippe si nē fiat
edit⁹ part⁹. seruire q̄ddā captiuūq;
illud futurū astra minitant. Atq;
cū obdurasse mulier sedisq; aculeis
pulsaret. rurs⁹ admonē eā mag⁹. Nē
& q̄so inq̄t obduraueris paululū. qz si
nē editu uicta sis. gallus & semiuir
erit q̄ nascer⁹. At tē demū intuens a
stroꝝ curs⁹ mot⁹q; elem̄toꝝ. sic ad mu
lierē ait. En tēp⁹ est inq̄t nē & uoce
fortiori & oī conatu. Quippe qd nē e
ditū erit. totū mundi dominio celebra
bit. Tē mulier uehementi⁹ ingemiscens.

exegit puerū. Qui ubi ad humū lap-
sus est. motū p̄tin̄ insequitur t̄re. &
tonitruū creper̄ uentorūq; confu-
ctus. & fulgurū choruscatio. ut
uiseres omī mundo hac paritūdi-
ne curā elaboratā. Ergo ait & phi-
lipp̄. Utile inq̄t osiliū o mulier
m̄ p̄fitebor n̄ nutriendi qd̄ natū.
qm̄ id de meo semine n̄ p̄uenit.
S; cū uideā sobolē esse diuinā. diis
q̄q; atq; elem̄tis cordis fuisse edu-
cationis accedo. in q; ei filij memo-
riā q̄ m̄ ex p̄orib; nuptiis nat̄ occu-
buit. alexandri nom̄ ei dabo. P̄ u
regali & cōpetenti aiebat. Erat aū
uultu & forma pulcherrim̄ suberis
pa paululū & flauente cesarie & co

31
ma leonina. oculis egregii decoris.
alto admodum nigro. Leuo uero glauco
atque dissimili. Crescebatque ut cor
poris gratia ita studiorum et prudentiae
maiestate. Nutrix eius alacrinus. peda
gogus leonides. litterarum pollinice
magister musicus alcippus geometriae
menedes. oratorum anaximenes. philo
sophiae aristoteles. ille milesius. Erat
quidem ille ad omnes litteras peritus. et si quis
quod ludum impiale quoddam erat medita
mentum. Interea uiri qui philippi equa
curabant. equum spectabilis formae
regi deducunt. Auntyque illum armis qui
deus regalis fuisse genus firmatum pedibus
ad pegasi fabulam. et si qui fuisse la
omedonti eiusmodi predicant. Ad di

ditq; . Unū q̄dem ē beluile uitū.
Nanq; hoēs edit. & in ei' modi pabulū
seuit. Rex ū ait. Enū qm̄ semel
deductus ē claudi eū atq; alere cura
bitis. sub claustris scilicet p̄ferratis. &
eū dicto iussa cōplent'. Interea alex
ander iā annū duodecimū agens. pat̄
comes fiebat. & usu armoy semp̄ indui
meditabat'. & eū exercitib; uideri gau
debat. et eqs insiliens. cuncta ut pru
dentissim' miles agebat. Dū ḡ philipp'p
ad quādam uicem proximā ciuitatē p̄ficus
ceret'. n̄ simili affectu q̄ solit'. p̄tin'
olīpias nec tanabū repetit. eūq; o
sultit sup̄ clandestino mariti cōsilio.
Q̄ dū assidens sibi alexandro ex arte
illa astrica loqueret'. ait alexander.

Hic inquit ista est similitudo stellarum, quae uisuntur
 in celo. Et necatanabna respondit
 esse. Et alexander. Possuntne istas oculis
 usurpare? Annuit posse. Tempus ex
 titit. uespere pollicetur. Que ubi aduene
 rit. comitare inquit me ad capestrum
 lo cum. easque et lucentes in celo
 ostendat. Et ubi tempus est. progressi oppidum.
 dabat uidere alexandro, quae cupuerat.
 Quae dum sedulo huiusmodi artis peritia frueretur. iamque
 se in hisce doctum perpendere. nocte quae
 da ad presertim fosse preceptis uenientis.
 alexander hominem inuiso impellens
 precipitat. Ibiq; letali ictu ceruicis
 afflictus. nec cognoscitur est. Mi inquit a
 lexander. quidnam huic facti consilium
 fuit? At ille respondit. Cognoscendum

t̄ erat de arte quā nouerat. q̄ppe nes
cius quoad te ^{im} pellerē humi. nē resu
pinū iacens rimare ea que s̄ celi. Ad
hec maḡ. Nulli inq̄t mortaliū cont̄
fatū fuga p̄missa ē. Et alexander. Cur
ista inq̄t. Respondit maḡ. Olim
q̄ppe p̄ hanc scientiā co
gnou. me a filio int̄fecitū iri. Et ale
xander ait. Nū ego sū fili' tuus.
Ista esse ofitec̄. Tū de egypto fugā.
tū ingressū ad olimpudā. & q̄nā
arte uxore sit potit̄. ad similitudi
nē di. Et his dictis. animā exestu
at. Hic alexander cōpto q̄d pater
sibi fuerit q̄m int̄fecerat. natali
monit̄ affectu supponit hōm
umeris. regiāq; reuectat. Ut

33
aut reuersus ad matrē. cuncta nar-
rat. q̄ sibi sup̄mo colloq̄o pat̄ dice-
rat. Atq; hoc mulier nimm̄ admi-
rata indicauit qđ uanis artib; lusa
sp̄ori rē fecisset. Patri q̄q; filius se
pulchrū erigit operosissimū. Enī
ū philipp̄ delphos mittit. sup̄ regni
sui sollicit̄ successore. Responsūq;
accep̄ in hē modū. O philippe is de-
mū tuus oīq; orbe potiet̄. q̄cūq; bu-
cefalā equū insiliens. mediū pelle
t̄nsierit. Hoc ^{non} cabat̄ enī equus
ille quē supradixim̄ eo nomine.
I diā ⁱⁿ tēporis quartū ^{mū} an-
nū alexander agebat. Qui
vū quadā die q̄ clausus equus p̄
dictus erat p̄tira. c̄uersus
a. Et

ad amicos ait. O uiri. hinc ut ne au-
res meas. an u' rugit' aliq's leonin' of-
fendit. Ad hec tholomeus. q' postea
soter dictus e'. Quinimmo hic ille
bucefala equus. que ob uehementia &
seueritine dentiu. hacten' claudi
rex pat' tuus iussit. Alexand' u' cu
stodib; euocatis claustrisq; remotis.
animal educ'. iubamq; ei leua cu' app'
hendisse. t'gu' quadrupedis insultat.
effrenēq; hac atq; illic circūduc'.
Q' d' eū admiratio in uisentib;
foris. cucurrit qui dā. &
re' piculi philippo nun-
tiaū. S; ad memoria u' n' le-
monit' oraculi occurrit ad pue-
rū. eūq; salutat. ut totū orb'

dominū. letior se' spe fili' patet.

34

S, enī alexander. xv. ^{mū} agens annū.

petit ut sibi pisas adire liceret.

grā quadrigis certandi. Philipp^o

q; eqs illi ceta itineri necessaria

p̄parari iussit. Igit' ascensa nau.

sedā admodū tēpestare appulit

elym. Quo ī loco dū curā eqs fa

mulis mandauisset. ipseq; ad ui

dendū statū loci eidē p̄cederet. for

te ei fuit obuius nicholaus rex

acernanū qndā conscolastic' ei. q'

salutando qdē alexandro sese p̄

stitit p̄orē. Hec tam sine c̄tume

lia fuit ipsa salutatio. Hā autē in

q̄t opuer. nec ille resalutat. Tē

sedō nicholaus rex acernanū. Et

alexander. Quid inquit pdest tibi
ista uana impu iactatio. de sedis
crastinus fluctuans. Neq; un
ista arrogantiã approbo. Et ni
cholaus. Veli inquit scire. cur assis.
F' atet alexander. se ad certamina
qdrigarũ studio corone uenisse.
T e nicholaus felle nimie indigna
tionis accens. o spiritũ adolescen
tulũ & maledictis increpitũ de
relinqt. At u alexander q oim
disciplinaz continentia ostentare
didicerat. abstersit clementer spu
tamta. iniuriaq; arriden at.
I uro eqde nicholae tibi inqt pa
tris matrisq; mee maiestatem.
qd te de in p'senti certamine

supabo. H̄ multo post ubi dies certa
 minis aduent. alexander p̄mū nicho
 lao supato ⁊ reliq̄s q̄ certamini affu
 erant corona redimit̄. repatriat
 macedoniā. S; offendit forte philip
 pū spreto conubio olipiadis in cleo
 patre nuptias demutante. Die ḡ
 nuptiar. irruens tricliniū regis co
 ronac̄. sume inq̄t o pater h̄c p̄mū
 laboris mei fructū. & coronā unā
 in caput patris instulit. & ait. Cū
 ḡ matrē meā iterū regalib; nuptiis
 cūgabo. te q̄q; participabo ovi
 uo. & his diebus. aduersū phi
 lippū discumbit. Aderat tē int̄
 regales delicias lusias q̄dā risū
 excitando quā facetissim̄. Qui

cū in grām regis adolescentulū
uella admordere. multimodis
ueroz ridiculis sepiū illū aggress^o
ac sepiū admonit^o ut ad alterū se
uertet cui ludū suū placere sciret.
ille n̄ obaudiens instaret. tandem
iuuenis irritat^o. poculū qđ sibi p̄
manu erat. iaculan^o. lisiā uulnerat.
S; rex efferuescente ira p̄silens.
in alexandrū crure uulnerato p̄
cūbit. Et alexander arrepto gladio
om̄s qđ sese ueluti cōphendendū ir
ruerant dissecat. & eḡdit. Qđ autē
aderant. philippū grauit^o uulnera
tū cubiculo inducentes lectulo de
ponit. S; p̄ dies plures cū iā eēt ei
recupationis ingredit^o alexander

amica sollicitudine. cōsidentisq; lectulo.
 queso inq̄t o philippe q̄d tantū rei ē
 q̄d te auertit a iuge. habeo scire
 uindex & ultor in matrē. si culpa
 meruit q̄d euenerat. Quidenī utq;
 meruim' olīpias cūx a marito abie
 cta. & fili' a patre incurſat'. Quin
 g' surge. iā t' olīpiadē tuā in grām
 tuā deducā. Et his dictis. transit
 ad matrē. Cui ait. Queso mi matrē.
 ne mouearis sup his. q̄ in te rex
 marit' egerat. Quāuis enī ipsa clā
 habeas q̄d cōmerueris. age tm̄ morē
 conscientie tuę cū me & te testē
 habes. q̄ t' suadeo. ut te reddas
 marito. Cedit suadenti filio matrē.
 & ipso duce reuenit ad

martū. Et alexander. En tibi inq̄
o pater olympias tua. Agite p̄ ur̄a
quero integritonē conjugalis affe
ctus. Nec sit pudendū si filiū sim
parentib; copulator. His diebus.
impetrat q̄d laborat. His ferme
dieb; q̄b; hec acta s̄t. mothona
ciuitas nuntiat obsequo descē
uisse. Ad quā philipp̄o animo
incitat cū adhuc uirib; corpori
officeret. oportunū rat̄; alex
andri cū multitudine hostili
illuc mitti debere. Idq; adoles
cent̄ p̄perant̄ exequit̄. Diligent̄
q̄q; subactā memoratā nuntiat
ciuitatē. Dū q̄ ingressus ad patre
hec nuntia r̄t. uidit for

te in domo regia barbaro habitu.

¶ cunctansq; cognoscit dariū regis p
sarū legationē fuisse. q̄ uenerant p
tributo atq; censu trē scilicet &
aque. Mirat̄ alexander. expetendi
morē ⁊ titulū. Dix̄q; uni q̄ primū
illoꝝ eē uidebatur. Hec ne elemta
uenditant perse mortalib; . que
ōs cunctis in cōmune largitus est.

¶ olebat ḡ. qd̄ uni greci noī ac digni
tatis uectigales barbaris fierent.

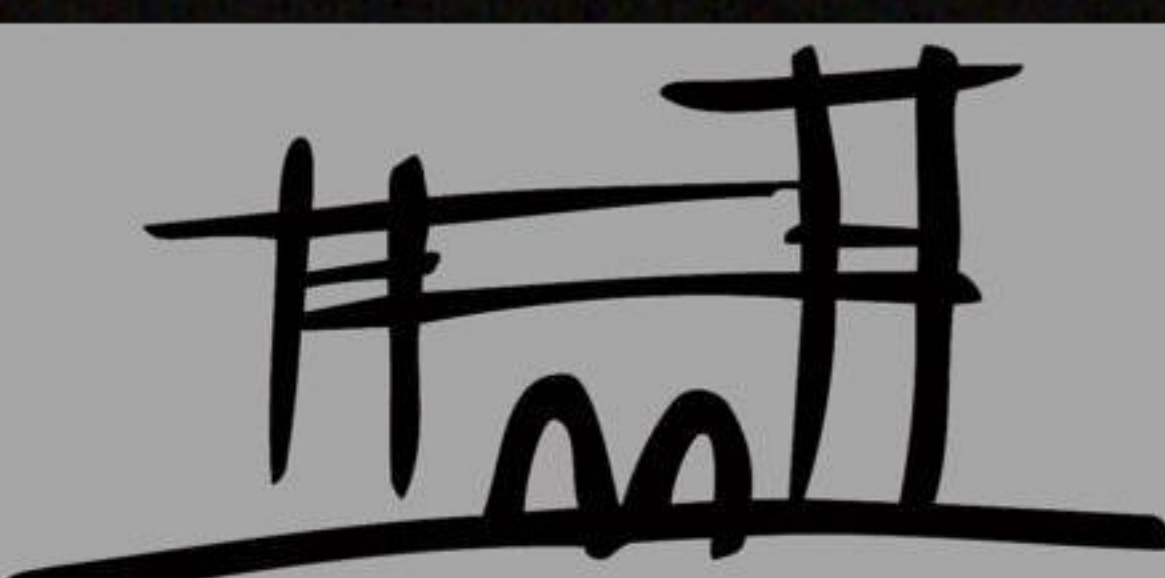
Igit̄ ferri iuba. ad dariū a se mandata.
scilicet uti ab hac petendi osurtudi
ne temperet. Si in alit̄. sciret sese
cū alexandro p̄lio acri concertaturū.

¶ is dictis. exegit homines pficisci.

I ntea dū rursū uicina ciuitas de obse

quo uacillaret. dat alexandro expe
ditio. pgi qq; illuc iuss' e. Eni uero
intea pausanias qda nox opib; & de
licis affluens. in olimpiadis desi
deriu amorēq; papsus e. Qui cū
p int nuntios adtrēptaret. & mulier
osentaret. set ut deserto philippo
ad illū trāsnubet. pausanias qq; o
portanu temp' existiman'. qz alex
ander tē forte aberat. cui iā formi
dolosū nom' erat. nimū repente
irruit sup philippū. eūq; uulnere
p uent. Qui cū letalit' ic' tus eēt.
festinat mox pausanias ad raptū
olimpiadis. Igitur cū adhuc ppl'
in theatro turbaret. forte reb; ex
sententia ppetratis. alexander sup

uenit . offenditq; turbas & philippi
 uulnera. Quib; cognitis . irruens re
 giã . deprehendit pausame uolentia.
 Cumq; iaculo eũ pcutere destinaret .
 teneretq; formidine matris uulne
 rande . olympias sic eũ adhortat . Ia
 culare inq̃t fili . iaculare ne dubi
 tes . Enĩ uõ alexander eũ adhuc spi
 rare cõpissã . iussit pausaniã illor
 sũ adueni . gladiũq; in dextera
 patris misit . q̃ manu ei oppeter .
 occiditq; eũ . Iã g̃ moriens philipp^o
 ait . Nihil est . q̃d me finis uite
 aut mors ẽtrista . Virtus enĩ au
 ctore inuure . libens oppeta . Et
 adiecit . Reminiscor o inq̃t alex
 ander deũ matris tue pregnantis .

p̄dixisse. q̄d̄ undicē filiū esse
paritura. Et his diebus. sp̄m̄ exa
lau. Alexander q̄q; mox regia
p̄curā et sepulturā. conuocataq;
uniuersa multitudine plebisat.
Et n̄ temp̄ est. ut q̄cūq; alexandro
cupit militare. fedus inire fe
stinet. Namq; mihi dignū uidet̄
bella in eos primū mouere. q̄
nos pridem re n̄ aut̄ cupiunt
spoliare etiā lib̄ate. his diebus.
acq̄esce om̄is miles. ac si diuinit̄
monit̄ fuisse. Tunc alexander
reserans thesauros patris. arma
opesq; distribuit cunctis. Con
numeratis ḡ militib; q̄s ipse
r̄r̄spexerat congregat mace

donas quindecim milia pedites au
 xiliaq; diuersa in octo milia equites
 uero indigenas duo milia septingentos.
 leuis uero armature tracas octingen
 tos. Unde hoc numero cum ueteri
 milite congregato. collegit admo
 dum septuaginta milia sexcentos
 .iiii. militantium. Tunc uero sumptum
 e philippi thesauris habundan
 tissime fumens. classiq; elaborata
 transit in tracia. Iucq; reb; ad
 ordinem redactis. pergit licaonia
 cui nunc recens etas licaonie nom
 dedit. Igitur ei loci magistratib; ad
 amicitiam federatis. transmittit p
 unum
 ad siciliam. Exinque italiam trans
 iens. legatione pariter et honore

potit' romanorū. Per emiliū q̄ppe q̄
osul tē temporis erat coronā au
reā ei margaritis insignitā dirigit.
ad argumētū amicitie p̄petuo post
future. idq; alexandro magne gr̄e
fuit. & uerbis liberalib; emiliū ho
noratū remittit. Addunt enī ū
militū & argenti pondera talentorū
xl. hinc q̄ p̄gens omēm libiā p̄
agrat. Collecto autē in unū oī ex
ercitu. ad egypti ulteriora c̄tendit.
classi iussa sese apud tripolim op̄iri.
E gyp̄ti q̄q; eū ueste & sede regni
dignū duxer̄. sedm̄ sesenehosin ue
nisse dicentē. Intuet' q̄ ibi ipse
statuā q̄ndā nigro lapide. Cui cau
sā p̄cunētari. responsū accep̄. hanc

illius nec tanabi fuisse. q̄ olim in
festantib; p̄sū cū deoz monitu
p̄seuissæ fortune sue lapsū.
locū casuū declinauit. His ale
xander auditis. statuā cōplexus
patrē salutat. eiq; se filiū p̄fiter̄.

Rurs⁹ recepto omī exercitu
surgē p̄ quascūq; sibi transitus
fuerat ciuitates. nomini suo ad
didit. ac deinde tyrū aduenit.

Sedenī tyri menib; obseratis. in
gressū illi denegant. Ipse ū dū
urbē uiolenter diripe uelle.
multis macedonū cesis. pedē
refert. Post hec aut̄ excidiū ti
rū minitabat̄. Missisq; int̄
nuntiis. litteras eis h̄cemodi

iussit deferri. Imperiale ut
debat eū clemētia ac iusticia
me ur̄e urbi dominari. S; qm̄
uos p̄mi om̄ium extitistis q̄ me
is iussis insolentius obuiareis.
terribile exemplū alius p̄bebitis.
quid uirū sit in macedonū
dextris. Valete si sapitis. Nēn̄
ualebitis. si in his p̄seueratis. his
litteris tyriū lec̄tis. p̄mates le
gatos corripit iubent. ac tormētis
primū affectos crucib; affixer̄.
It̄ is incensius exstimulat alexand̄.
q̄ in indignatione p̄mot̄. uehe
mentiusq; urbē aggress̄ diruit.
ac uastat. om̄i sexu & etate pem
pta. Tyro dehinc satrapā p̄ficit.

41
tumq; siriā p̄rexit. Accepitq;
ibi dariū regis p̄sariū litteras.
in hanc sententiā scriptas.

Rex regū darius et cōsanguine
us deoz. alexandro famulo
meo iubeo dicoq; hec. Mando
tibi reuertenti ad parentes tuos
famulos scilicet meos doceri ui
rile officii. Ad quā rē habena
tibi scithicā et p̄lā. loculosq;
cū aureis misi. Habena admo
neo te discipline uideri indi
gentē. P̄lā u. qd' ei iustitio.
tue ograat etatule. Non hec
opa aliter quā ritu latronum
tibi cōsimiliū aggressus es. Nā
si omne h̄modi hominū gen⁹

pari cōspiratione tecū condurē
ris. plarū impiū nequaquā ter
rere poteris. Tanta quippe in
exercitū multitudine adest. ut
nulli melius quā harenē maris
possit cōparari. Aurī porro
atq; argenti hęc copia. ut si
in libitū esse. totā humū
inde cōsternere posse. Quapp̄
auros tibi nisi. ut si ad re
uersionē sumptib; indigebis.
habeas q̄ tibi tuisq; necessaria
emas. Sin aut̄ iussionib; nr̄is
obaudire distuleris. p̄m̄ m̄tā
uiros q̄ te uincētū atq; cōtumeli
ose uerberib; affectū. maiestati
nr̄e deducant. hęc dicta p̄ma

tes alexandri nimium perturbet. Id
 ubi ipse ^{inter} concepit. in hec uerba prorupit.

O macedones nr̄i. q̄d tandem adeo di
 c̄tis barbaricis perturbamini. Que
 arrogantie q̄dem uanitatiscq; hnt̄
 testimoniū. n̄ confidentie p̄batio
 nē. Nā & canib; imbecilliorib; mos
 ē. quanto plus defuerit uirū.
 eo magis latratib; indulgere.
 Hec uisa ē cōpetentior ad dāriū ia
 c̄tantia cōparatio. q̄ qd̄ prestare
 uirib; neq̄t. uerbis minat̄. Atq;
 his dictis. roborat pauantia cor da
 tuoy. Persas q̄ legationis grā ue
 nerant donatos om̄i eo auro qd̄ se
 cū attulerant remittit. in sua cū
 litteris huiusmodi. Alexander rex.

regi regū consanguineoq; decario.
salutē dicit. Turpe mihi
uidetur nūquāq; abhorrens tantū
regē totq; uirib; ut se iacēt o
sitū sub ditione contēptibiliū ut
retur homulloꝝ deventurū. atq;
int̄ eos abiectō cuidā ac latroni
alexandro diu grauitq; seruturū.
Queso ḡ quorsū te sententia dux.
qm̄ dixisti te auri argentiq; opib;
estuare. An ut his cognitis si nobis
feruor aut desiderū inest obstina
tius atq; audacius dimicarem aduers
sum uos. Scilicet spe maioris p̄de.
Adid etiā misisse te in habenā &
pilā. loculosq; cū aureis. de q̄b;
quāuis tu uti uisū ē dic̄titares.

ego tam̄ mihi uelut auspicato cun
 cta ex te ocessa p̄fitebor. Nanq;
 habenā accipi oportet. quā habeā
 uti in subiec̄tos tibi. Pule ū si
 mulam̄ ob rotunditatē sui. totū
 orbis in impiū repp̄mittit. Qd̄
 q; tertiū addidisti loculos auri.
 opū tuarū me dominū futurū
 testant̄. subiec̄tūq; te uirib; meis.
 Et nū̄ lectis alexandri litteris davis.
 arrogantī mot̄ ad satrapas suos ult̄
 taurū montē degentes scribit talia.
 F̄ert̄ q̄dā adolescens in sanire philippi
 filius. asiamq; uniuersā incurfare. Sup̄
 q̄ placeo nob̄. ut uerberib; puerilib;
 grauit̄ affectus. indutusq; post ueste
 purpurea mat̄ri reddat̄. Satrapas

quodam eius de classe una cum nautis
ponto submergere. militesque cum
ceteros ferro unctos. ad rubri
maris ulteriora transduci. At
satrape respondent regi talia.
O iram adeo rex te haec tenent talia
latuisse. atque multitudinis im
petu tanta nostra tibi supervenisse.
Bene ergo consulat. et quamprimum
cum exercitu potentissimo eidem
obviabis. Ad ipsum ergo rursus arro
gantiam de sortium deorum vindicans
sibi darius scribit talia. Latuit
me alexander te solum nomen honosque
darii. qui nos participat supra ma
iestas. Sat ergo habeo tunc hoc unum impru
dentiae signum. quod nos ratum est vestratibus;

44.
similes. Quing' errata corrige. nec
his ultra addas incrementum. Censeo
autē. uti ad adorandū me uenias.

Qd si feceris. iouē cunctosq; parentes
meos iuro. e meo pectore pūn^o
oīm tui iniuriā recessurā. Crūū
alexander his auditis. iurat ultra
n̄ uerbis quin poti' strictis gladiis
rē pagendā. Per arabia g' exerci
tū suū aciemq; iubeat extendi. Q^o
uiso darius. spem p̄mā atq; eā maxi
mā in falcatis curris; ponent. ipse
quoq; exercitū iubeat aptari. Verū
alexander incurrentib; curris; p
acies locū transitui pandi p̄rudica
rat. Sicq; in curris transeuntes pe
ditēs q; sequentes iacula torqueri.

Cū ergo diu spes exitū fluctuare
atq; utrimq; grauitē dimica
ret. tandē repentino umbre pce
dente. p se celti sibi aduersari
dicentes fugā capessunt. Fit q; q;
darius ipse p̄cursor amisso curru.
equoq; conscenso ueloci. Sedeni
alexander hanc sibi peculiare ap
petens gloria si rex fugien cōp
henderet. animosius eū secut.
curru q̄dem atq; arma regalia
matremq; atq; uxore nec n̄ &
filias darij cōphendit. Ipsū ū
daru tenebrosa nox & cursus
uelocitas liberauit. Macedones
aut̄ potti uictoria. in castra p
fica migrauerē. Alexander ū q̄s

45

in bello mors incitos fecerat. inq̄ri
tubæ . ac magnifice sepulchris hono
rari. Matrē q̄q; darū . ac uxore &
filias regio cultu p̄sequēbat. Darius
ḡ recollec̄to ac contrac̄to p̄ fugā
longe auctiori numero . in alexan
drū mouebat. Quod ubi alexand̄
cōpit . mox ad scamandrū ducē suaz
partū scribit ac mandat . ut sibi
auxilia ex diuersis locis mittere pec
rare . Ipse autē pagana oī achia
multisq; ciuitatib;

Stadtbibliothek
Trier

[Faint, illegible handwritten text on aged paper]

46

D

Stadtbibliothek
Trier.

Bernonis libellus tonarius.

Domiho deoq; dilecto
archip̄suli Biligrino. vero
mundi huius aduene & pere
grino. Berno. licet paruus meritis.
seruus tam̄ dei Genitricis uirginis.
omuncipatū in arce diuine specu
lationis. Preclara xp̄iane fidei forma
inte splendent egregie. p̄bat ani
mā tuā sedem esse sapientie. cū
moralis discipline honestas. ita
naturales animi tui motus com

Stadtbibliothek
Trier

47
ponat. vt amore diuine con
teplacionis rationabili p gres
su ad supna puearis. ubi teo
cordis iubilo delectet anima
tua p clamare sponso tuo. Trahe
me post te. curra in odore un
gentorum tuoru. qua inter
habentes in manib; cytharas can
tantes canticu agni. 2. moys. serui di. 7 canticu Quod ego
ppendens. haut facile indagare
ualeo. quid cause extiterit.
quod que n solu quatuor ma
theos disciplina. vt speculatio

quadratū. uerū quā celestis
armonie melos diuinis laudib;
iugit̄ reddi intentū. me ut
ita dicam semiuocale immo
pene inartib; mitū. elingue;
de canora musice modulationis
iuberes aliquid pferre. p̄serti
cū exeta plebis ad eo exaltū. &
in cathedra senioꝝ lādatus as fiduc
re leto cordis audito p̄cipias qua
lit̄ sapiens & p̄sule felix
colonia cū beatus ecclē sue filius
ap̄toꝝ principe linguarū omiū

48
quodammodo plectrū modificante
in decachordo psalterio cū cantico
in cythara psallat dno nro. S;
ipsa natura instigante non am-
bigit te tam ardentem a me
id expetere uoluisse. ut qm̄
tota nr̄e anime corporisq; cō-
pago musica coaptatione con-
iungitur. animus quoq; tuus
sonora artis huius dulcedine
suauis delectatur. Nihil est
enim ut tullius ait appeten-
tius similiū. nec rapatius quā

natura. et quoniã eo caritatis
affectu quo me sepe gratis
amasti ac fouisti. hoc obediencie
opus iniunxisti. ut cuiusdã
uerbis utar. **S**at cito sisat bene
pareo. et libellũ quẽ tonarũ
conuete uocant libens por
rigo. magis eligens ultra iures
psumere. quã caritati que omnia
sperat aliquid denegare. cõfident
de te op̃sulũ decus et gloria.
qd̃ placido discretionis mode
ramine. et errata corrigas.

49
et si qua fuerint dignae, plura
sine inuore defendas. Uerū
tamen non absurde uidetur.
si prius quedā ponant plogomena.
quib; minus ad intellegendū
capaces ueluti pforib; interī
exercitati ad ipsius demū sci
entiae penetralia queant in
tromitti. Beatitudinē tuā
diuina clemētia hic diu inco
lome custodiat et post ad ce
lestia regna pducatur. ubi unū
psallentiū choros constitutus

de cantare ualeas letus. Sicut
audiuimus sic uidimus in
ciuitate dei nostri in monte
scō eius. Vale.

Omnis igitur regularis
monochordi^{tin} constitutio. scdm

preclaram disertissimi uiri Bo
etii instructionē in .xv. chordi^s
cōsistit. p̄ quas totius armoniae
uis rata connexionē decurrit.

si tamen syneae horū n̄ desit.

Quib; etiam adhuc moderni sol.

terciores. unā infine chordā
 uelut in quib; dā cantibus omī
 no necessaria addiderunt. sine
 menon q̄q; in inferiorib; sicut
 in superioribus omī rate canti
 lene de esse apposuerunt. Que
 in quatuor diuiduntur tetra
 corda his nominibus discreta.
 tetra cordū finalū. Tetra chordū
 supioꝝ. Tetra chordū excellētū
 Tetra cordū grauiū dicit̄ eo qd
 sit infra tetra cordū finalū.
 et reddat sonū omīū grauisimū

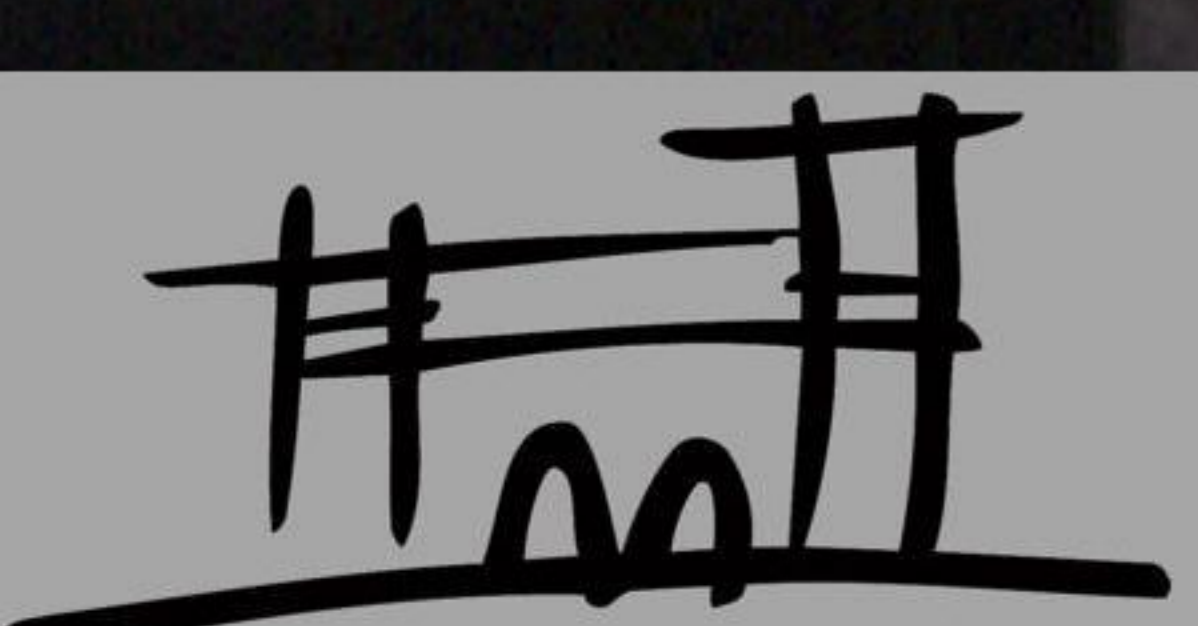

Tetra cordū finalū. eo qđ in eo
sit finis omiū tonorū legitime
currentiū. Tetra chordū supiorū
eo quod sit supius cōstitutū. Tetra
chordū excellentiū. quia excellit
sonos triū aliorū. In medio horū
^{ut in feri}
solet fieri quintū tetra chordū
qđ dicitur sine menon id ē ^{ut cūnc}
_{tuū} tū. Alia quoq; quatuor tetra
chorda etiā aliis nominib; titu
lantur. et ex principalū in eis
cordarū uocabulis nominantur.
Verū quia omnis cantilena non

57
quib; cuiq; uocibus sed certis et
determinatis sonis quos greci
ptongos uocant. quasi ad similitu-
dine loquendi ordinabilit̄ ē
textur: ut quē admodū littera-
rū elem̄tis omnis sermonū
series digeritur ita quoq; armo-
nie ē centis rationabili sonorū
quantitate p̄matur: non ab-
re esse credimus si propter
minus eruditos in hac arte de
eorū dē sonorū modis iuxta
maiorū traditione aliquid uel

breuit̄ dicimus. Habentur enī
nouē modi ut antiquitas sagaci
indagauit industria. instar
ut rex humane uocis. que
nouē constat officus id̄ plet̄ tro
lingue pulsu. in. dentū rep
cussione duorū labiorū inmo
dū cymbalorū. ciuitate guttu
ris & aditorio pulmonis. qui
inmodū follis aerē recipit et
remittit. Simili etiā de causa
apollini nouē. musas. desig
nant. Hunc uero ipsos modus

pro ut possum aperire temp
 temus. Primus modus est inbre
 uisimo duarū uocū spacio. et
 fit in semitono. ut in hoc liquet
 exemplo. in grauitate et acumi
 ne. in illa antiphona. Mis sus
 est gabriel ad id loc. ad maria.
 te. uirgine. Secūds modus iā
 pceptibilioris est interualli.
 & fit in tono ut in hoc. Mis
 sus est gabriel. Tertius est ad
 huc paruo diductior. hoc est
 in tono et semitono. ut in hoc

· ad maria uirginē. Quartus
hoc quoq; protensior. qui
fit in duob; tonis. ut in hoc.
beati qui ambulat. ut be
ati quos elegisti domine.
Quintus adhuc spaciosior. id
duob; tonis. et semitonio qd
est diateseron. ut in hoc.
netimeas maria. Beataes ma
ria. lre. In illa die stillabit
ad id loci. fuerit. Sextus ^{est} ni
hilominus amplior. id trib;
tonis. continuus. qui tamen

53
rarius est. ut in hoc responsorio.
lā corpus eius. in illo loco. cuius
pater feminā nescit. Septimū
quoq; hoc spatio p̄prio sup̄
uadit c̄stans tribus tonis et
semitono qđ est diapente ut
in antiphona. Beata agnes. in
illo loco. minus euasi sacrile
gi tyranni. Octauū modū
etsi rarius. in quatuor tonis
n̄ tam̄ plenis replet ut in hac
cōmuniōne. Principes p̄secu
tist̄ me in eo scilicet loco. c̄

cupiuit anima. Ab illa naq; neuina
que deponit in spolia multa. us
q; ad ea que eleuatur in cupiuit.
st semitoniu et tres toni ite q;
semitoniu que duo semitonia
integrū non fatiuit tonū. Ho
nus, p̄lyiori sup omnes spacio
tensus. metā huiusmodi for
tit. Nam nec ampliore isto
nec strictiorem primo ullam
musicarū uocū repperies diu
sione. Constat enī. iiii. tonis.
& semitono. qd est dyapente.

si fieri in nullo rationabili cantu
reperies. donec ad diapason consonan-
tia peruenias. ubi magis est no-
ue permutationis uocis quam progressio
modi amplioris. quia nec ipsa hu-
mani appulsus. possibilitas ad-
mittit. ut inter uallis tam longe
inter se distantibus; aliquis apte
reddatur sonus. In his omnibus
quintus tantum et septimus
modus. inter musice artis con-
sonancias reperiuntur hoc est dia-
tesseron. quod est sesquialtera ac

55
diapente qd̄ ē sesquialtera. Et
tunc c̄sonantie fit̄ quando altrin
secus. uirilis ac puerilis uox partit̄
sonuerit. ut pocius eo cantandi
genere. qd̄ c̄sue te dicit̄ organi
zare. In requis uero non fit̄ c̄so
nantie sed int̄ ualla. et quedā
uocū discrimina. S̄t et alie
c̄sonantie sic diapason uide
licet in dupla p̄portione. Tri
q̄q; que fit̄ ex diapason et dia
pente. Diapason uero et dia
tesseron quā quā pythagorici

negent esse consonantiã idcirco
qm̄ nec immultiplici nec in
sup particulari id sesquialia
et cetera consistit quantitate.
quod propriũ consonantiarũ artis
musice. sed immultiplici sup
pariente. Est enĩ talis propor
tio. ut octo. ad. iii. que proportio
in arithmetica dicitur dupla
supbi pariens. Habet enim
octonarius ternariũ bis duas
q; partes eius. id est duas uni
tates. tam eximio doctore Boe

tio ptolomei sup hoc ratione
 pbante. necessario fatemur eã
 c̄sonantiã eẽ. maxime qm̄ dia
 pason talis est symphonia. ut quã
 cūq; aliã c̄sonantiã suscipiat
 seruet nec inmittit. nec excon
 sona dissonã reddat. Sicut in
 quit denario numero q̄ fuerit
 additus intra cū positus integer
 inuolatusq; seruetur cū incete
 ris ita minime eueniat. itactiã
 in hac c̄sonantiã. Nam si duo
 tribus adicias. quinq; c̄tinuo

reddis. & numeri species inimitata
est. Si uero eosdem denario adicias. xii
facis. & binarius iunctus denario
conseruatus est. Ex quibus uerbis appa-
ret longe aliud esse simpliciter reso-
nantias cum sonorum intervalis canti-
lenam texere. aliud per compositas cum
sonorum intervalis eadem uoce siue
superius siue inferius per immita-
tionem resumere. De quibus aliquid
dicere altius est temporis et loci.
Est et bis diapason. i. quadrupla.
His uia breuiter dictis. ut pauca

de his pferre tēptemus que ad in
 uincitū opus negotio necessaria
 eē p^t a^a pitemus. In primis tetra
 chordū finalū diligentius est
 intuentū. cui tanta quedā na
 turalis sonoz inest uirtus ut
 ex quatuor chordarū cuius ori
 gine omīs modorū seu tonorū
 potestas uideatur pcedere. Neq;
 enī n̄ diuine hanc uī soli qua
 ternario ctingit inesse. Omne
 enī qd̄ uocamus principū.
 nisi altius rei est n̄ nisi alicuius^{t alternis}

rei potest esse principium. Simi-
liter & finis nisi alicuius rei
est finis. Sed ubi principium est
& finis. necessario est et medium.
in principio per medium ueniat
ad finem. Igitur ut totum aliquid sit.
in principio et medio et fine con-
stat. Unum ergo non tam numerus
quam principium & finis et origo est
omnium numerorum quod medio et
fine caret. nisi forte per sui perfec-
tione sic principium ita et finis
dicatur. Dualis uero numerus

57

fine n̄ habet adque p̄mediū
 uenire debuit. cuius om̄ino ex
 p̄sistit. Super est autē ut ipse
 p̄ncipiū dicat. ut hoc alterū p̄n
 cipiū sit de illo primo. illud
 ū denuillo. Primū illud p̄ncipi
 ū aq̄ om̄s numeri oriuntur.
 hoc ū altū p̄ qd̄ om̄s numeri
 inueniunt̄. At si unū fuerint
 iuncta. occurrit ternarius pri
 mus īpar. qui habet initium
 mediū ac finē. ubi interiecta
 medietas pares sibi t̄minos habet.

Ex utroq; enī latere circūual
lat² unitate. et qđ extremitates
iuncte. hoc facit medietas du
plicata. Vnū enī et unū faciunt
duo. Qđ si dixeris bis unū. cre
ant² similiter duo que simul
iuncta. v. duo et duo faciunt
.iiii. Primus q̄ omīū numeroꝝ
est ternarius cui int̄ duo sūma
mediū q̄ iuncte accidit. Qua
ternarius ū quia duas medietates
obtinuit. et quia tunc arcus
extima iunctū quando medi

etas geminat. merito artifex na-
tura iussu creatoris hōc sibi
numerū asciuit. q̄ insolubili
colligationis uinculo elem̄ta sibi
met repugnantia deuinxisset
triaq; illa musice genera. i.
mundanę humane et eiusque
est in instrumentis rata modu-
lationis lege c̄firmasset. Me-
rito inquam hic numerus mu-
sice armonie est adtributus.
qui inferiora superiorib; c̄ciliat
anime corporisq; statū uigabili

pportionū competentia fede
rat. bestiales hominū motus
cōprimit mores cōponit. iras
demonū mitigat. ut pocius
fugat. ipsā etiā trā sonoz
t^{rib;} centū celo quodā modo asso
ciat. Si ipsū q̄ quaternariū p̄ce
dentibus se naturalib; nu
meris id̄ uni duobus et trib;
adiunxeris. denariū sūmā cōfi
cies. ut ex hac etiā eius p̄fec
tione in decachordo spatio
assuescamus psallere quatin

deo nostro sit iocunda decora q;
 laudatio. A deo etiã antiqui hunc a
 numerũ quaternariũ ad anime
 p̄fectionẽ p̄tinere putabant.
 si tam̄ fides huic eorũ sententiæ
 est adhibenda. ut etiã pythagorici
 iurisiurandi religionẽ ex eo sibi
 facerent. dicendo. Per qui nr̄e aiẽ
 numerũ dedit ipse quaternũ.
 Adde & qd̄ idem quaternarius a bi
 nario quẽ supra dixim' p̄ncipiũ
 eẽ generatur. a quo & octonarius
 qui eẽ prim' cubus p̄creatur. Nam

bis bini. quibus. iiii. sup. faciem
faciunt. Bis bini bis. solidū cor
pus. qd est. viij. Sub huius nume
ri ^{t. g. p. o.} misterio consonus euangelis
tarū sonus in omnem orbē trā
rū exiit. et in fines orbis t're
dulcissima p̄dicationis eorū uox
p̄cessit. Armonia nāq; est dis
sonū c̄sonantia ut diuersarū
uocū apta coadunatio. Huius
modi armonie c̄centū dō gra
tissimū spalmista nouerat.
cū ad spallendū dō mentes

ij

60
L
hominū quarto inuitabat di
cens. Psallite deo nr̄o psallite.
psallite regi nr̄o psallite. Ergo
siue existis que pauca ptulimus
siue ex alijs que in p̄senti minus
occurrunt memorie. ut omnino
abditā latent. satis claret n̄ si
ne magno diuini n̄u neris nu
tu hanc uī quaternario esse
ingentā. ut totius armonie
c̄centus ab eo oriatur et in eun
dē uelut a principū sui origi
nē reuertatur. quē admodū

^{toni}
ill. viii. semp̄ bini et bini ad
unã ex. iiii. finalib; chordis
quadã dic tante iusticia uelut
adparentẽ redeunt. Vnde pul
chre eundẽ octonariũ anti
qui iusticiã uocauerunt. ñ
solũ ob supra dictã armonice
racionis causã. uerũ etiã quia
primus omnium ita soluitur
innumeros eque partẽ pares
id in. iiii. et quatuor. ut nichil
ominus innumeros eque pa
rtẽ pares. id in duos et duos

61
L
ipsa diuisio soluat. Nunc pro ut
diuina gratia inspirauerit. aperi
re conem. qualiter unusquisq;
autenticus uel suus plagis a suo fi
nali p̄grediens. iterū ad eundem
redeat. licet supra uel infra in
uarios se sonos p̄tendat. Ac pri
mo dicendū quot sint species di
atesseron ac diapente nec n̄ et
diapason. Habet enī diatesseron
species tres. Diapente quatuor.
Diapason .vii. he quidē species
uario modo a quib; dā musicis

ordinant. Nos uero magistroꝝ
p̄cepta sequentes. iuxta ratione
tonoꝝ ordinabiliter eas ponimus.
ut facile intelligere quibit. q̄ut
tenuem noticiã eius artis habu
erit. Ergo prima species diates
seron constat ex tono. semito
nio. et tono. exordiũ sumens
alichanosmeson. idest. G. et fini
ens in lichanos ypaton idest.
Cui si adieceris tonũ supe
rius. ortũ tibi p̄ ma species
diapente. Secunda species

diateseron c̄stat exduob; tonis

et semitonio. incipiens a mese.

et finiens in ypatemeson. Cui

si adieceris tonū superius.

erit secunda species diapente.

Tercia species diateseron. c̄stat

ex semitonio et duobus tonis.

incipiens a r̄tte diezeugmen̄

et finiens in lichanos meson.

Cui si adieceris tonū inferius.

fit iū^a species diapente. Quar

ta species diapente c̄stat

ex prima specie diateseron

adiec to inferius tono. non qui
dem per eorundem nominū
chordas. sed p̄ eiusdē speciei
formā. atius scilicet. idē a para
netedie Zeugmenon incipiens.
ac sic p̄ tonū & semitonū ⁊
tonū in Meson descendens. as
suptoq; inferi² tono. ^{ta}iiii. spem
diapente in lichanosmenon. fi
niendo pficit. vbi p̄ma spes dia
tesseron exordiu sumit. ⁊ Dia
pason ū speciei. peruide facile ē.
S i enī a proflambamenos ince

peris usq; in mese prima speci
 es sic q; seper semitono ut
 tono alterius pordine repe
 tendo. septime speciei finis
 in paranete yperboleon erit.
 Sin aut exordiu sumus ab ypa
 tey pation. finis prime speciei
 erit in paramese. septime
 u in nete yperboleon. Et hec quide dis
 positio specieru inconsonantus sedm
 ueteres quosda. S. moderni diligen
 tiores in omnib. in diapente a dia
 pason eis aliquaten consentiunt

diatesseron u^o speciebus, & aliud exor-
dium, & aliud ordinē tribuunt. Quia
enim diapason ex diapente & diates-
seron consistit. p^omaq; spēs diapa-
son ab .A. ad .a. idē a pros lambano-
menos ad mese ptingit. cū p^oma diapen-
te spēs amese incipiens in lichanos ypa-
ton finiāt. incongruū eis uisum ē. ut
tetracordium grauiū q^o ab eodē licha-
nos ypaton usq; ad ps lambanomenos
in q^o diatesseron continet^r. uelut ocio-
sum & inutile ab his speciebus exclu-
datur: hacq; de causa statuerunt

ut prima diatesseron spes ab A. usq;
 D. protendat. & ex eadem D. p̄ma
 diapente spes in acuta A. p̄ducat.
 sicq; p̄ma spes diapason in his duab;
 specieb; ab A. in A. contineat. Et
 igitur p̄ma spes diatesseron in his
 duab; specieb; A. B. C. D. ap̄
 lambanomenos videlicet. ad lichanos
 p̄paton. estans ex tono semitono &
 tono. Secda spes. B. C. D. E. que
 est semitonuū & ditonus. Tercia C. D.
 E. F. diton scilicet & semitonuū.
 Et sic p̄ omnē seriem chordarum

chordarū cōputando p̄ quatuor.
has alternatim tres spēs inueni
es exceptis duob; locis scilicet int̄ pam
patemeson. & paramese & int̄ tri
te sine menon & nete die zeugmen.
Diapente ū spēs p̄ma sic & sup̄ die
tū ē continet. D. E. F. G. A. to
no semitono ditono. Secūda E. F.
G. A. B. semitono. & trib; tonis.
ab ypatemeson scilicet ad paramese
Tercia. F. G. A. B. C. trib; tonis
& semitono. a pari patemeson ad
tritedie zeugmen. Quarta. G.

A. B. C. D. ditono semitono

& tono alichanosmeson adpara

netediezeugmen. Has g̃ si dili

genter inspicias tonox & hemi

tonox positione inuenies diuer

fas. & pseriem uocuū intocuis mo

nocordi instructione alternati

dispositas. exceptis trib; locis. ui

delicet int̃ ypatēypaton & pa

ripatemeson & int̃ ypatemeson.

& tritesynemen. & int̃ parame

son. & triteypboleon. Diapason

aū quo his duab; consonantus

completur. tot habet formas.

quot sub his continentur. Septem

g^o species continet^r ^{et habet} p diapente

.iii. p diatesseron. iiii. quarum p^o
ma int^r A. & a. idē p slambano
men & mese continet^r. S cetera ab

ypate ypaton. ad paramese p^o
rigitur. Tercia paripate ypaton
& trite diezeugmen terminat^r

tur. Quarta alichanos ypaton
ad paranete diezeugmen pten

ditur. Quinta ypatemeson. &
nete diezeugmen limitatur.

66 7
Sexta a paripatemeson. ad trite
ypboleon intenditur. Septima
alychanosmeson. ad paranetez
pboleon. Quas om̄s sitonorū
& semitonorū situ inspexeris.
a se inuicē distantes uidebis.

Quod si octaua a mese p̄ parame
se & trite diezeugmen̄. inten
dendo ad netezypboleon adie
ceris. a p̄maⁱ dissentire uidebis.

Si ū ab eadē mese p̄ tritesine
menon & paranetezypboleon
ascenderis. eandē uo quinte

notab. Sic ḡ diapason. vii. h̄t
species. una minus quā uoces.
In quib; vii. modorum diuer-
sa fit posicio. ut sequens expe-
dier oratio. Septē ū tantū mo-
dos. secundū diapason species
p̄mū fuisse. s; ptolomeū oc-
tauū sup addidisse boeciū
in musica seimus tradidisse.
¶ uox nomina diuersitateq; qm̄
breuitati studemus. scdm̄ ec-
clesiasticū usum expectamus.

67
Octo itaq; cantianū modis
quos abusive tonos uocam⁹.
ordo ecclesiasticus utit^r. quoz
quatuor excelliores monochor
di uoces sortiti sic uocantur:

A utentic⁹ ptus. idē p¹mus ma
gist^r. A utentic⁹ deuter⁹. idē
secund⁹ magist^r. A utentic⁹ tri⁹
.i. t³eius mag^r. A utenti^r tetra^r
dus .i. quart⁹ mag^r. A utentos
enī greci magistros dicunt.
quasi auctoratos .i. auctori
tate p¹ditos. quoz p¹cellit au

toritas. Unde a cōparatione
altioris gradus hos modos
ita uocari optinuit usq. Alii ū
i. inferiora loca possidentes
sic uocant. Plagis primi. i. latu
ralis p̄mi subaudit̄ auctenti.
quasi sublatare ei contineat̄
& inferior sit. Simili ratione
plagis deuteri. plagis triti.
plagis tetrardi. S; nos regulas
eox dantes. latinis utam̄ no
minib; & excelsiores magis
tros. inferiores ū discipulos

68 7
nominemus. S; antequā eorū
intensiones & remissiones inci-
piam. finales omnium neruos os-
tendam. Quatuor sunt uoces
que uocantur finales. eo quod in
una qualibet harū regulares
finantur cantiones uidelicet.
D. E. F. G. que ^{fe} lychanos
ypaton. ypateson. parpa-
teson. lichanosmeson. Que
idecirco ex omnibus electe sunt
finales. quod inter. vii. uocū
discrimina inueniantur sono

riores. Et una quas si uel uetus
t noua cantio finiat. irregu-
laris & n̄ legitima sine du-
bio iudicatur. Cantus ḡ p̄
magistri eiḡ; discipuli. i. p̄
mi & secundi modi. D. finit.
Secundi magistri eiḡ; discipu-
li. i. terci & quarti modi. in
E. Tercei magistri eiḡ; sub-
iecti t discipuli. i. quinti &
sexti modi. in F. Quarti
magistri eiusq; discipuli. i.
septimi & octauu modi. in G.

69 7
S; quia nomina & finales eorū
dicimus. intensionis & remissi
onis limites apiam?

P rotus itaq; autent. i. p̄mus
magister constat ex p̄ma spē
diapente. & ex p̄ma spē dia
tesseron supius n̄ qđ ibi p̄ma
eius spē exordiat. s; quod
forma & similitudo p̄me
illius speciei que inferius
hic sub eadem chordarum
dispositione contineatur.

tono scit & semitono & tono.
Subiugalis uero ei constat ex ea
dem spe diapente & ex eadem
spe diatesseron inferius. Quod
autem dico. tale est. Primus tonus
a suo finali. i. alichanos ypaton
habet licentiam ascendendi in
diapente hoc est in mese & a
mese in paranete diezeugme
non quod est prima spes diatesseron
eo modo quod predictum est. Secundus
uero tonus qui dicitur eius subiugalis
in eadem diapente ascendit. s;

per eandē spēm diatefferon in
 feruis a lichanos ypaton in
 pflambanomenē ptonū & se
 mitonū itēq; tonū descendit.
 & prot^o qdē aliquando unum
 tonū sup diatefferon licentē
 assumit. similit^r & ceteri au
 tentici pret^r deuterū q̄ semi
 tonū tantū admittit. Itēq;
 prot^o infra finale suū descen
 dit in sonū sibi uicinū. ali
 quando in terciū. numquā
 ū in legitimis cantib; iuu^{tū}.

Similiter & alii tres autentici
ei iuxta ordinem finalium suorum.
Deuterius constat ex secunda
specie diapente & ex secunda specie
diatesseron superius. illo scilicet in
quo superius taxatum est. Subiugalis
ei ex eadem specie diapente su-
perius. & ex eadem specie diatesseron
inferius. Ex superiore autem
sermone potest & istud com-
prehendere. Tertius autem qui
est tonus quintus constat ex tertia
specie diapente & tertia specie

71

7

forma diatesseron supius.

Subiugalis ei ex eade spe
 diapente supius. & ex ea
 diatess^{on} inferius. Tetrard^{us}
 autem q^{ui} tonus. vii. constat
 ex quarta spe diapente
 & ex forma p^{ri}me spei di
 atess^{on} supius in sepedicto.
 Subiugalis ei ex eade spe
 diapente supius. & ex p^{ri}
 ma spe diat^{on} inferius scdm
 quosdam. reuera tam for
 ma q^{ui} illius speciei.

Q̄m̄ itaq; tonus subuigalis
eandē habet diapente et
diatesser̄ quā̄ autenticus
et. differ̄ aut̄ in hoc quod
autenticus sup̄ diapente h̄t
diatesser̄. subuigalis ū̄ infra.
Primus ḡ modus t̄ toni in
tenditur ad acutā. d. idē
paranete thezeugmen̄ ra
ro aut̄ ad. e. quē ē nete
thezeugmen̄ et descendit
ad Q. ut̄ paripateypaton.
rarissime ū̄ ad. B. quē;

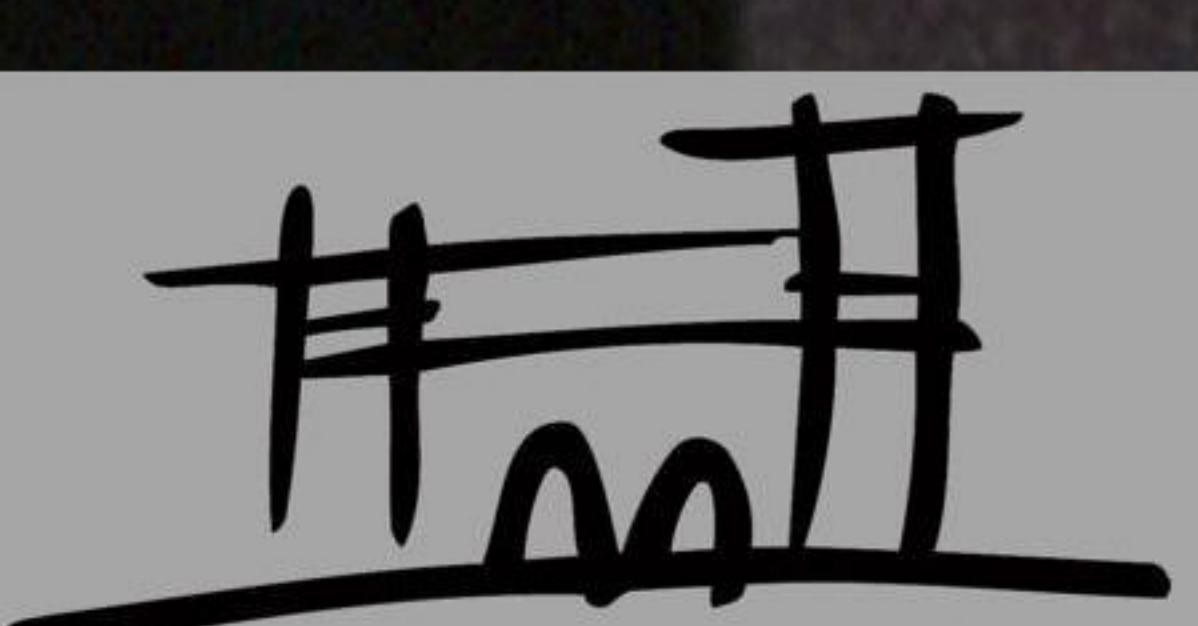
ypateypaton. habens uter
D. & d. quarta diapason for
ma. sup̄ ū & infra chorda.
& ut dictū; rarissime duas
inferius. Sed s̄ modus ascen
dit ad A. idē mese. raro autē
ad b. t. H. idē ad tritese
menon t̄ paramese. remit
tuntur ad A. que ē p̄slam
banomen. utrumq; adhuc
tono inferius. que moderni
ut sup̄ scriptū; addiderunt.
& Γ̄ littera gr̄ca notauerunt.

Posidet aut̄ hic modus uter
A. & a. p̄mā diapason spēm.
Sup̄ ū rarius & infra uocem
habet. Et hi sunt magister
p̄mus eiusq; discipuli. Ma
gistri aut̄. i. p̄mi toni om̄s
cantus & ipsius magistri &
differentiarū cantus inci
piuntur in sex ueruis. scilicet
C. D. E. F. G. A. habens
cola & comata. i. membra
& incisiones quas distinctio
nes cantus appellamus.

Cantus u̇ discipuli .i. secun
 di toni . habet principia
 legalia .iiii. A . B . C . D .
 a mutas u̇ usitata sunt .vi.
 A . B . C . D . E . F .
 in quib; etia sunt cola &
 comata . Quod si ^{t p̄m} magistri
 cantu . C . t̄ D . t̄ E . t̄ F .
 inceperis . n̄ minus qua
 ad c . acuta . i . triedie
 zeugmen̄ utendas . ut
 cuiusmodi sit ascenden
 do discernas . Si uero

secundū cantū in eisdem
inceps. n̄ minus quā ad B.
deponas. ut cuius sit in
remittendo ostendas. S;
meo iudicio. iii. tantum
p̄ncipia unicuiq; dabunt
discipulo. Tertius modus
intendit̄ ad e. idē nate
diezeugmen̄. raro autē
ad f. & mittitur ad D.
que ~ lychanosypaton.
¶ abōr enī p̄ncipia cantus
& distinctiones nervus. vi.

D. E. F. G. A. H. pos
 sidens inter E. & e. idē
 inter ypatemeson & nete
 diezeugmen quinta dia
 pason spem sup u & in
 fra uocem. Quartus mo
 dus ascendit ad H. idē
 paramese. raro ad e. que
 ē tritediezeugmen des
 cendit u ad B. continens
 inter B. & H. secundam
 diapason formā. sup u
 chordā. Cui cant² sectm

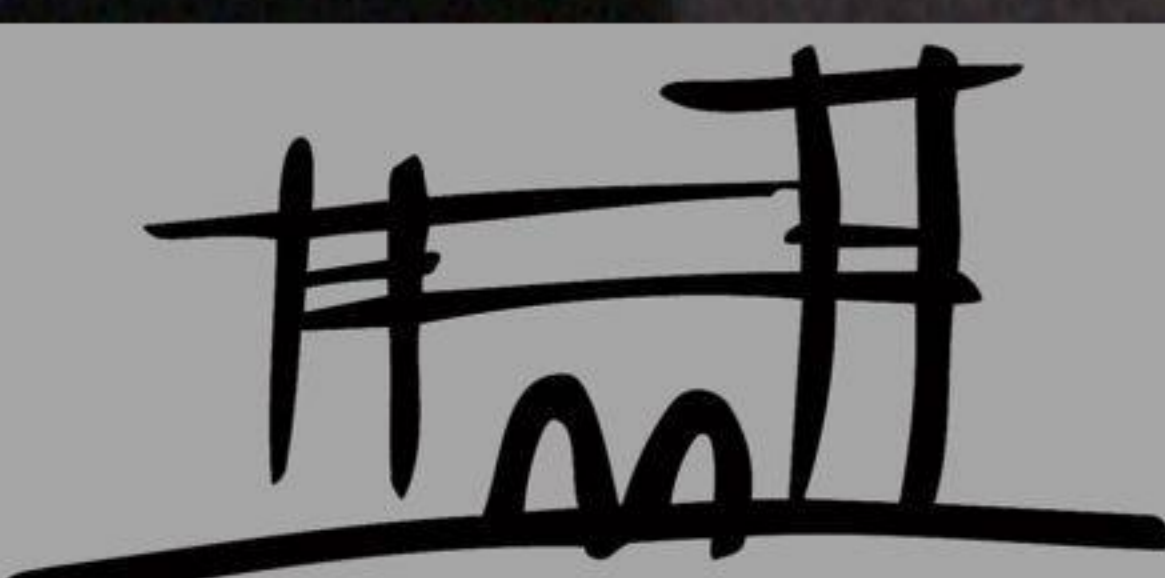

quosdam sex nervis. le
galiter ū quatuor inci
pitur. B. C. D. E. & or
sex distinguitur. B. C.
D. E. F. G. Et hi sūt
secundus magister. et q;
discipulus. Quod si ma
gistri cantū. D. t. E. in
cepit. n̄ minor quā ad d.
dentū. s. paranete dieze
ugmen̄ sit modus inten
sionis. si discipuli. n̄ mi
nor quā ad. C. deposita

onis. ut cuiusmodi sit in
 tendendo & remittendo
 discernas. Quintus modus
 uttenditur ad f que ⁊ t
 tey pboleon. raro aut ad g.
 & remittitur ad E. hoc ⁊
 ad ypatemeson continens
 inter F. & f. sextam di
 apason spem sup u & in
 fra habens uocē. Cui cant
 pncipia & distinctiones
 sunt .vi. E. F. G. A. B. C.
 ab ypatemeson ad tritiedueyugm.

Sextus modus ascendit ad e.
que ⁊ tritechiezeugmen. raro
autē ad d. hoc ē ad paranete
diezeugmen descendit. ⁊
descendit ad c. que ē part
pateypaton possidens inter
c. ⁊ e. terciā diapason for
mā. sup̄ ū aliquando chor
dam. Cuius cantus princi
palia legalia sunt. iii. c.
D. e. f. secundum quos
dam^{vi} distinctiones. c. d.
e. f. g. a. Et hi sunt

tercius magister eiusq; disci-
 pulus. Si magistri cantu. **E.**
t. F. inchoaueris ad e. que
 ne tedi ex eugmen sit munim
 modus uttensionis. discipuli
 u in **D.** remissionis. ut cui
 deputari debeat tali differenti
 patefiat. **S**eptum^o modus utten-
 ditur ad **g.** ide ad paranete
 ypboleon. raro aute ad **a.** q
 ne tedi ypboleon. & remittitur
 ad **F.** ad paripatemeson.
 continens utter **G.** & **g.** ^{ma.} **vu.**

diapason spem . sup^o u^o & in
fra uoce . hui^o cant^o pncipia
& distinctiones s^o . vi . F .

G . A . H . C . D .

O ctavius motus ascendit ad
d . idē paranete diezeugmen .
raro autē ad e . descendit u^o
ad . D . idē lychanosypaton .
possidens inter D . & d . sedm
pmū magistrū quartā diapa
son forma . sup^o u^o chordam .
Hunc enī ptolomeus annexit .
& quia diapason octava

77

specie caræ quartâ ut p̄muis
obtinuit. Qui quâuis eandem
habeat spem diuersam tamen
habere finale & n̄ eandem ad Q
remissionem. Huius cantus incia
ut alioꝝ ^{et tonos.} discipuloꝝ legalia s̄t
.iiii. D. E. F. G. usurpata
.vi. sicut distinctiones. D.
E. F. G. A. B. r. H. & hi
sunt .iiii. magister eiusq; dis
cipulus. Si magistri cantum
F. r. G. incepit. ad f. idē t̄te
yperboleon sit minimus modus

intensionis. Si discipuli in cau-
sa supradictae differentie ad E-
remissionis. Hec est regula inten-
sionis & remissionis .viii. modorum
& hec sequenda lex eorum quam
per singulorum tonorum, proprii cantus
discernentia subtilis & acuta
modernorum sic exaravit diligen-
tia. Antiquitus enim antea
cum plagis & si non equaliter inten-
debantur. indifferentiam tam
omnes in quarta & quinta choi-
dam remittebant. quod adhuc

multox. cantuū indifferentes
 ut̄ autentos & subiugales des-
 cens² restant. Unde in plurib.
 interdū, p̄ ascensu. maxime ū
 p̄ descensu fit sepe dubietas.
 utrū autento an plagi cox.
 tribuat̄ p̄p̄ctas. Hinc uniores
 subtilius & acutius diuidi
 cantes. & cercius legaliusq; dis-
 criminantes. nec ex toto uni
 qui c̄sentunt. nec ex toto
 dissentunt. Aunt enī oportet
 ut̄ modos certas eē distas.

ut cuiusq; sint cognoscere
possimus cantilenas. S; si p
m̄ modus ab acuta e. ad
A. idē anediezeugn̄ ad p̄slam
banomen̄ remittitur. secundū
ū aparamese que; Si ad can
dem A. deponatur: si inter: a.
v. A. idē inter mese & p̄slam
banomen̄ cantus n̄ excedens
componatur & in. d. utriusq;
finali regularit̄ terminet̄.
incertū ē cui potius deponatur.
l. de; cingit in ceteris. Ad quā

incertitudine, ppulsanda p̄scrip
 tā unioꝝ, pbamus regulā.
 Iam ū aniaduertendum ē. cū
 om̄is attentio a suo finali di
 grediens licent̄ in ^{tercimum} nonum so
 nū ascendat. n̄ qđ id semp e
 ueniat. s; qđ hec sit scanden
 di ei potestas. & n̄ n̄ inuiciniū
 sibi. & aliquando intereū ut
 sup̄ etiā aliqđ terigū descen
 dat. Subiugalis aut̄ ei in. v.
 locū t̄ etiā aliquand̄ in. vi. as
 cendat. in quartū aut̄ nec n̄

et quandoq; m. v. descendat.
et ex hoc fit facit cognicio au-
tentica et subtingalis sui. et qd
de his cantib; sciendum sit. q
nec ad diap^m ptingunt. et sup^m
diap^m si ad hanc ptingit diates^m
minime hnt nec inferi diates^m
attingit. et si diat^m qde inferi hnt
et sup^m diap^m aliqd hnt. n^m tam usq;
ad diat^m ascendit. Tal^m itaq; ordo
sup^m his nob^m e^m seruand^m. Si qd cant^m
a finali suo ad diap^m n^m ptingit.
nec diat^m inferi hnt. p^m sui breui

tate l' in pfectione solem' cu' subui
 gali designare exempli causa int'
 ptum or' eius subiugale . a . Bene
 dicat nos d's . Celi celaz . Beata mar
 iuste & pie . Iuste iudicare . In omni
 terra . Benedicat tra d'no . hec anti
 phona licet quantum ad iudicium
 aurium convenientius sonat ad tertium
 quam ad quartum . n' solum tam p'sens
 regula repugnat . uerum etiam si se
 hanc sonoritate uelut inchoare
 nullo modo ad finale recte tranire
 sic canendo . ut solet a pluribus

cantari poteris puenire. At si hanc
ad differentia quarti toni. ita
am funas seculoz amen. ac sem
tono altius is a parypatemeson
antiphona incipias absq; lesione
et errare poteris ad finale pue
nure. Pot tam hec eade antipho
na in illo loco ymnū emdari.
et ad tercium tonū sine obstaculo
decantari ita. Benedicat terra dno
et omnia nascentia in ea. ymnū dicat
alevia. Si ū diapente quide
peruenit. et nec sup nec infra

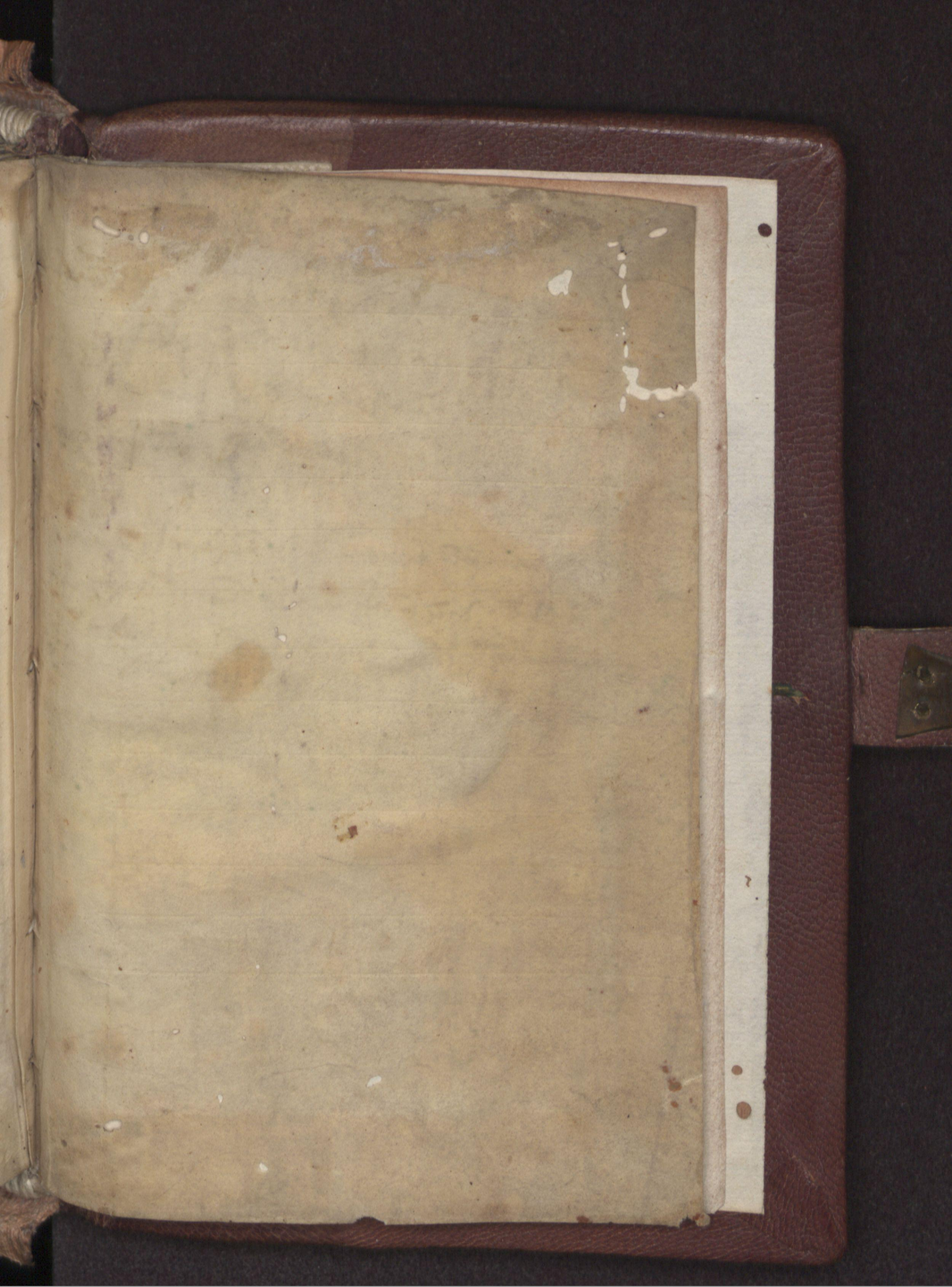
81
diatesseron hinc cantus. quod diapente
amboꝝ commune est. cantus quoque co
munis sit. ita tamē ut alteri tri
buat. cuius et frequentior usus
habetur. ecce has antiphonas.

B iduo uiuens. et lux orta est. et huius si
miles ad partem canunt. Has uero quae
simili in incipiunt et in eun
dem locum ascendunt et descendunt
ad subingale cantum. O domine
O blatus est. Tales uero solent quaedam
medios tonos uocare. et quae
unt singulos. quatuor autem

Stadtbibliothek
Trier

terreos

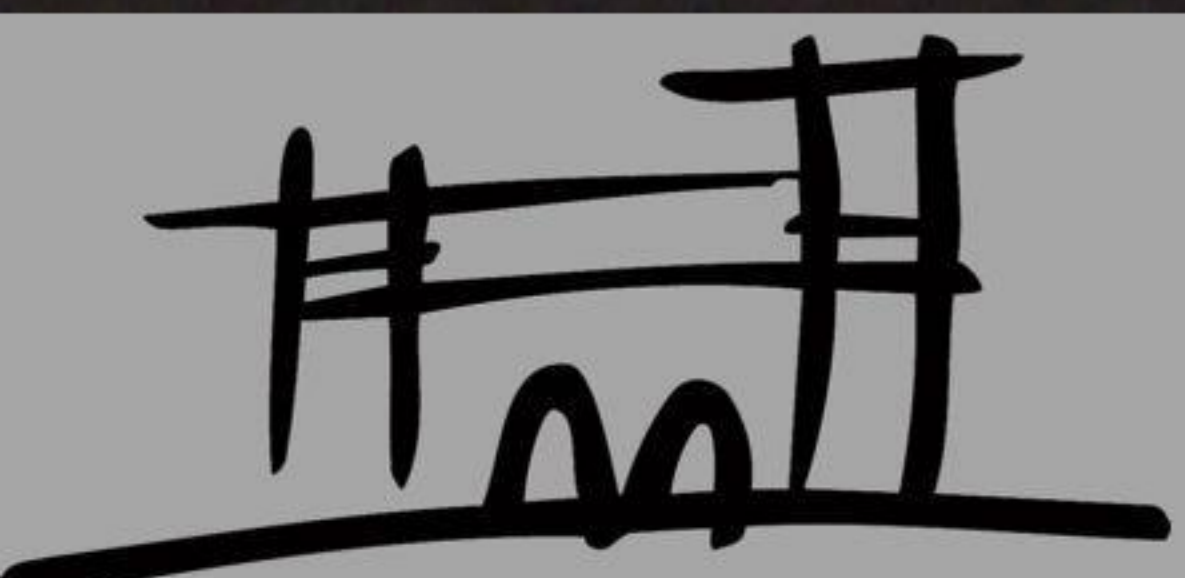
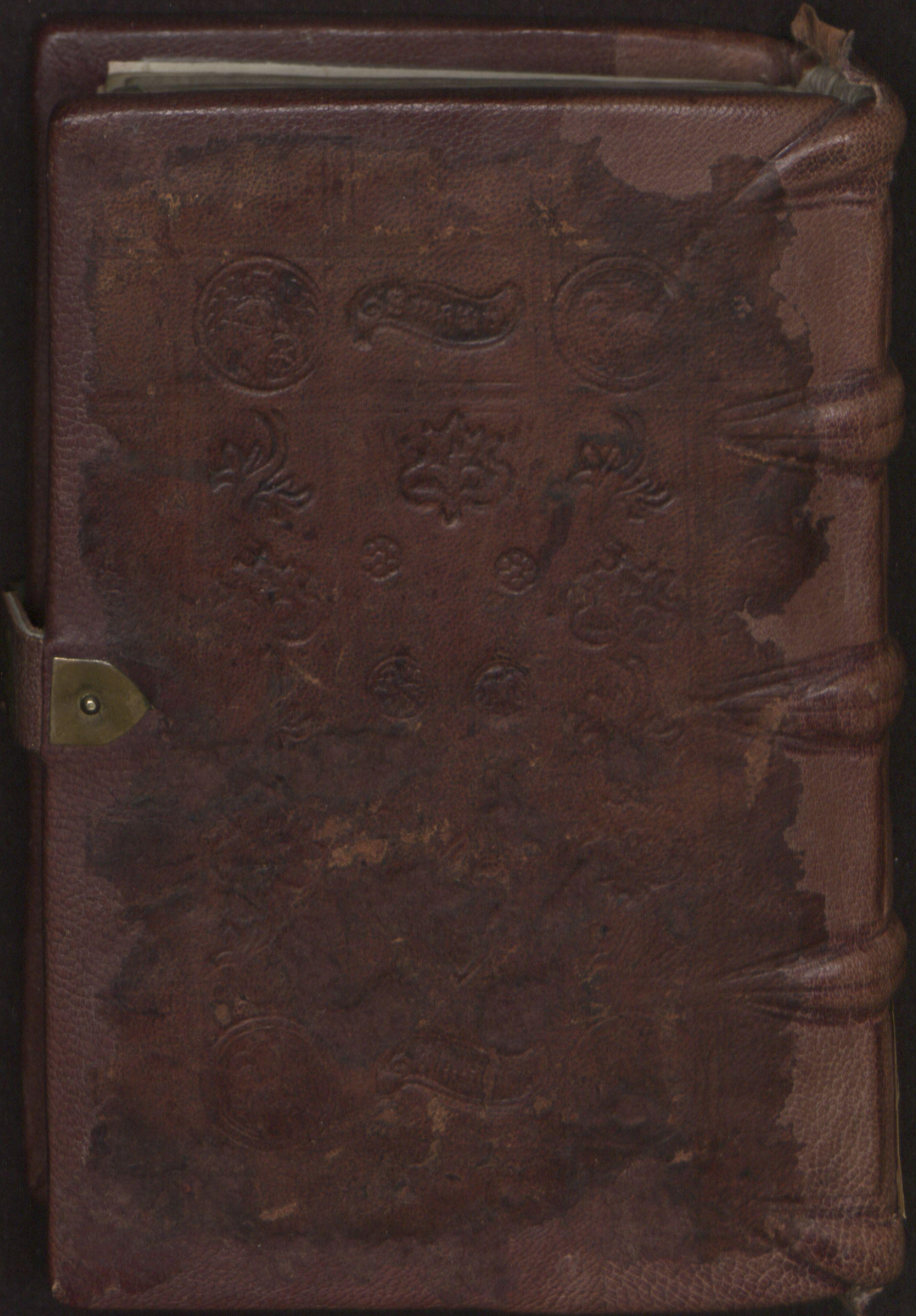
[Faint, mostly illegible handwritten text in a historical script, possibly Gothic or similar, covering the page. The text is written in dark ink on aged, stained paper.]

Schäden: *Jeuse, Bündel,*
Kapital

Trier, den *21.2.1979*

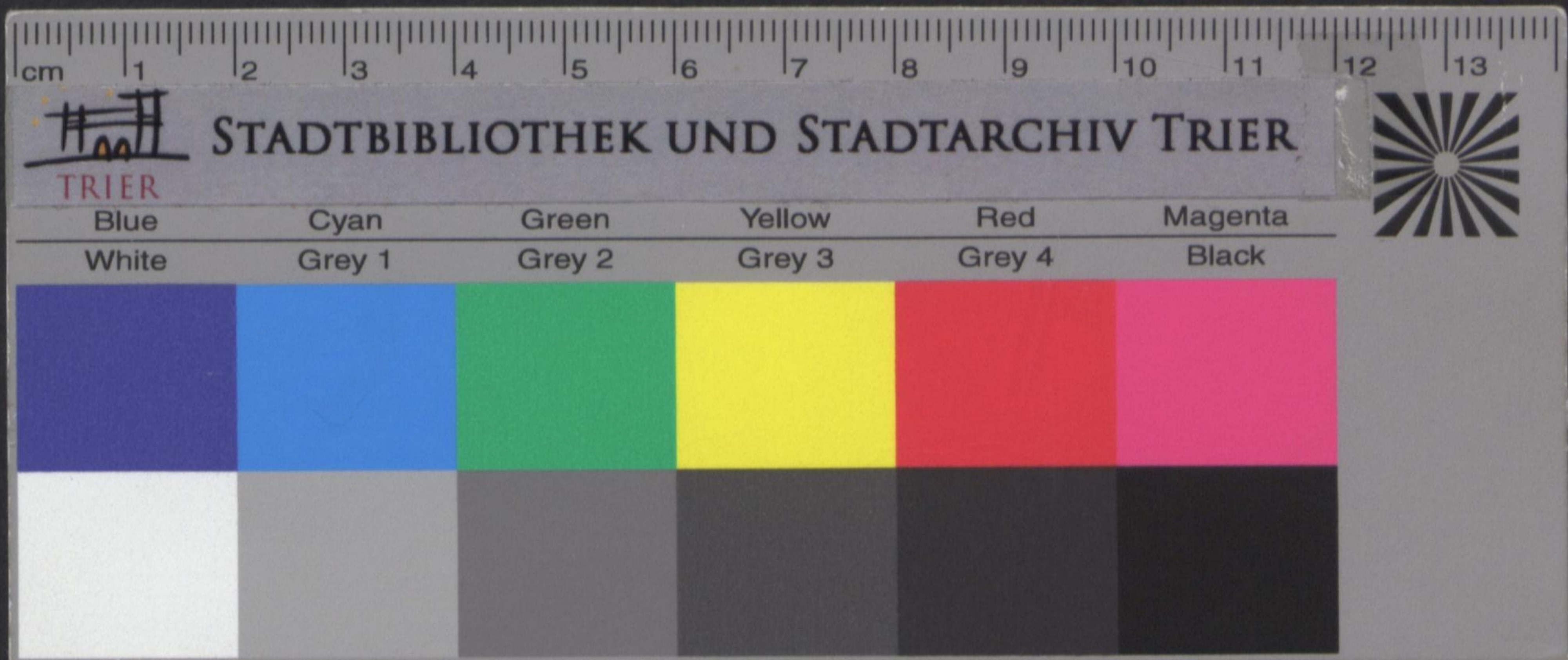

Stadtbibliothek
und Stadtarchiv Trier

gefördert von der
Deutschen Forschungsgemeinschaft

DFG

... amantem amantibus
mauissent amantibus amantibus. **F**uit cu amantibus
amantibus amantibus. **E**t plr cu amantibus amantibus amantibus
unt. In finito modo sine uis et p foris tepe pnti
et pnti ipso amare. **P**nti pnti et plusq pnti q
mauissent futo amatu re ul amaturu ee. **V**erw ipse
nali modo tepe pnti amat. **P**nti ipso amabatu
Pnti pnti amatu est ul amatu fuit. **P**nti plusq
pnti amatu est ul amatu fuit. **F**uto amabit
Impato modo tepe pnti amet. **F**uto amator
tuo modo tepe pnti et pnti ipso un amaret. **P**nti to
Pnti et plusq pnti un amatu eet ul amatu fuit
Futo ut ametur. **C**onuncto modo tepe pnti cu amet
Pnti ipso cu amaret. **P**nti pnti cu amatu sit ul cu
amatu fuit. **P**nti plusq pnti cu amatu eet ul cu a
me tu fuisse. **F**uto cu amatu erit ul cu amatu fuit
Impato modo sine uis tepe pnti et pnti ipso
Pnti plusq pnti un amatu eet ul amatu fuit

Stadtbibliothek
und Stadtarchiv Trier

gefördert von der
Deutschen Forschungsgemeinschaft

Grammatik - Tragment
(Donatus?)

14/15. Jhdt.

Prov. St. Emmeranus - Matthias

Hs. 1897/18. 8°

